
Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn na lata 2017-2023

GMINA GOSTYCYN
POWIAT TUCHOLSKI
WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE

ZAMAWIAJĄCY	GMINA GOSTYCYN
WYKONAWCA OPRACOWANIA	WESTMOR CONSULTING

GOSTYCYN 2017

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Opis powiązań <i>Gminnego Programu Rewitalizacji</i> z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	6
3. Uproszczona diagnoza Gminy Gostycyn z wnioskami.....	16
4. Obszar zdegradowany Gminy Gostycyn.....	21
5. Obszar rewitalizacji Gminy Gostycyn.....	30
6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	34
7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	46
8. Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych	47
9. Lista planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	50
10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym Programem Rewitalizacji.....	63
11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	70
12. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	76
13. System zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji	85
14. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu Programu	88
15. Spis tabel	92
16. Spis rysunków	92
17. Spis wykresów.....	92-93

Wykaz skrótów

GPR – Gminny Program Rewitalizacji

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

FS – Fundusz Spójności

JST - Jednostka Samorządu Terytorialnego

UE – Unia Europejska

MŚP – Małe i średnie przedsiębiorstwa

RPO – Regionalny Program Operacyjny

RPO WK-P – Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego

SZOOOP – Szczegółowy opis osi priorytetowych

TIK – Technologie informacyjno-komunikacyjne

UP – Umowa Partnerstwa

ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

IŻ RPO – Instytucja Zarządzająca RPO WK-P 2014-2020

1. Wstęp

Problemy społeczno-gospodarcze występujące w ostatnich latach na terenie Polski są następstwem dokonujących się zmian politycznych i gospodarczych. Sytuacja ta stawia przed władzami samorządowymi nowe wyzwania, które mają prowadzić do łagodzenia skutków tych niekorzystnych zjawisk. W efekcie, duże znaczenie zaczęło nabierać planowanie, opracowywanie i realizowanie kompleksowych i wieloletnich Programów Rewitalizacyjnych, mających na celu rozwiązywanie zidentyfikowanych problemów występujących szczególnie na zdegradowanych obszarach.

Zgodnie z definicją rewitalizacji zawartą w art. 2.1 Ustawy o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777) *„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji”*.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn na lata 2017 – 2023 został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 poz. 446). Jest to spójny dokument o charakterze strategicznym, zawierający wieloletni program działań prowadzących do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego i stworzenia odpowiednich warunków do ich rozwoju. Ponadto, Program spełnia wymogi Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz jest zgodny z Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Celami i oczekiwanymi efektami procesu rewitalizacji są m.in.:

- ✓ wzrost aktywności społecznej;
- ✓ zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego;
- ✓ ożywienie gospodarcze i wzrost potencjału gospodarczego.

Rewitalizacja to nie tylko odbudowa, renowacja czy też przywracanie stanu pierwotnego lub minimum stanu używalności określonego obiektu lub terenu, lecz przede wszystkim dążenie do przywrócenia ożywienia społeczno-gospodarczego danego regionu. Rewitalizacja jest procesem kompleksowym oraz długotrwałym, w związku z czym dotyczy wybranych obszarów zamieszkałych przez grupę społeczną dotkniętą określonymi problemami. Wyznaczone w ramach rewitalizacji działania, muszą być konsekwentnie realizowane przez władze gminy. Tylko takie podejście wpłynie na osiągnięcie wyznaczonych celów i pobudzi rozwój społeczno-gospodarczy gminy.

Ponadto, rewitalizacja ma umożliwić na obszarach zdegradowanych, tworzenie warunków lokalnych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej, w tym także podniesienie kwalifikacji mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem działań obejmujących:

- poprawę estetyki przestrzeni publicznej;
- porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zabudowywanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem;
- rewaloryzację obiektów infrastruktury społecznej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym;
- zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej generujących miejsca pracy poprzez budowę i przebudowę infrastruktury (dróg, budynków, parkingów) aby dostosować się do działalności i potrzeb nowych przedsiębiorstw, przy równoczesnej trosce o ochronę stanu środowiska naturalnego warunkującego zrównoważony rozwój gospodarczo-społeczny;
- współpracę różnych środowisk i instytucji na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w miejscowości, poprawy bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości;
- aktywizacji organizacji społecznych, kulturalnych, kulturowych, edukacyjnych, turystycznych celem rozwoju czy usprawnienia ich działalności poprzez remont lub przebudowę obiektów pełniących funkcje zaplecza turystycznego kulturalnego lub społecznego (socjalnego);
- zapewnienie bazy rozwojowej dla organizacji non-profit.

Program Rewitalizacji powinien charakteryzować się następującymi cechami:

➤ **KOMPLEKSOWOŚĆ**

- działania całościowe i wielowymiarowe, uwzględniające aspekty: społeczne, ekonomiczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe i kulturowe,
- włączenie środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Sołeckiego, innych publicznych oraz prywatnych.

➤ **KONCENTRACJA**

- koncentracja na obszarach najbardziej zdegradowanych, tj. obszarach gminy gdzie skala problemów i zjawisk kryzysowych jest największa.

➤ **KOMPLEMENTARNOŚĆ**

- wzajemne oddziaływanie między projektami rewitalizacyjnymi,
- powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy,

- efektywny system zarządzania projektami rewitalizacyjnymi (współdziałanie instytucji, spójność procedur itp.),

➤ **PARTYCYPACJA**

- nierozzerwalnie wpisane w proces rewitalizacji uczestnictwo we współdecydowaniu,
- musi mieć realny charakter,
- stanowi fundament działań na każdym etapie procesu rewitalizacji: diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania i oceniania.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn stanowi podstawę do ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

2. Opis powiązań *Gminnego Programu Rewitalizacji* z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Strategia Europa 2020

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie powiązane ze sobą priorytety, do których należą:

- I. rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- II. rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- III. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ich ramach określone zostały następujące cele nadrzędne, które są wzajemnie powiązane:

1. wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%;
2. na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczyć 3% PKB Unii;
3. należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki);
4. liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
5. liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20.

Realizacja przedmiotowego *Programu Rewitalizacji* przyczyni się do realizacji Priorytetu III i Celów 1, 4 i 5. Zaplanowane w jego ramach działania są komplementarne z założeniami Strategii Europa 2020 oraz wpływają na efektywniejszą ich realizację.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020

Program ten zakłada wsparcie działań, które mają spowodować rozwój regionu pod względem społecznym jak i gospodarczym.

Głównym jego celem jest: uczynienie województwa kujawsko-pomorskiego konkurencyjnym i innowacyjnym regionem Europy oraz poprawa jakości życia jego mieszkańców.

W ramach Programu sformułowano następujące Osi Priorytetowe:

Oś Priorytetowa I – Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu;

Oś Priorytetowa II – Cyfrowy Region;

Oś Priorytetowa III - Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie;

Oś Priorytetowa IV- Region przyjazny środowisku;

Oś Priorytetowa V – Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu;

Oś Priorytetowa VI - Solidarne społeczeństwa i konkurencyjne kadry;

Oś Priorytetowa VII – Rozwój lokalny kierowany przez społeczność;

Oś Priorytetowa VIII - Aktywni na rynku pracy;

Oś Priorytetowa IX - Solidarne społeczeństwo;

Oś Priorytetowa X – Innowacyjna edukacja;

Oś Priorytetowa XI – Rozwój lokalny kierowany przez społeczność;

Oś Priorytetowa XII – Pomoc Techniczna.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn, wpisuje się w założenia Osi Priorytetowej VI i poniższe cele tematyczne:

Cel tematyczny 9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

Cel tematyczny 10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

Realizacja tych celów w ramach jednej osi wynika z powiązania ze sobą interwencji w sferze społeczno-gospodarczej regionu oraz komplementarności przewidzianych w nich działań. Ograniczając się do jednej z tych dziedzin, planowane działania nie będą przynosiły zamierzonych efektów oraz nie zapewnią ich trwałości.

Efektem tego będzie zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego, a także wzrost potencjału gospodarczego i wzrost aktywności społecznej na obszarach problemowych.

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WK-P 2014-2020

W ramach Osi Priorytetowej VI Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry zakładane są działania związane z: inwestycjami w zakresie zwiększenia dostępności usług zdrowotnych, inwestycjami w zakresie zwiększania dostępnością do usług społecznych, rewitalizacją, inwestycjami w infrastrukturę przedszkolną oraz edukacyjną kształcenia zawodowego.

Sformułowane dla Osi Priorytetowej VI cele tematyczne, określają również priorytety inwestycyjne.

Cel tematyczny 9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

- Priorytet 9a: Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną (...)
- Priorytet 9b: Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich.

Cel tematyczny 10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

- Priorytet 10a: Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.

Przedmiotowy Program Rewitalizacji, wpisuje się w Priorytet inwestycyjny 9b. Wyznaczonym dla niego celem szczegółowym jest:

Wzrost ożywienia społecznego i gospodarczego na obszarach miejskich i obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie.

Jednym z podstawowych działań, które zakładają zminimalizowanie, występujących na danym obszarze problemów jest przeprowadzenie rewitalizacji społeczno-gospodarczej, a także rewitalizacji fizycznych obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych.

Wsparcie w ramach tego Priorytetu, będzie koncentrować się na działaniach, które podążają do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich oraz obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie, poprzez aktywizację osób zamieszkujących obszary problemowe oraz ich zaangażowanie w życie społeczne i gospodarcze.

Inwestycje wspierane w jego ramach to wyłącznie inwestycje infrastrukturalne o mniejszej skali, które będą uzupełnieniem planowanych lub zrealizowanych interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego, a te mają na celu wywołanie określonego efektu w zakresie społecznym i gospodarczym.

Narodowy Plan Rewitalizacji

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań. Zgodnie z założeniami Narodowego Planu Rewitalizacji Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z roku 2014 – Program Rewitalizacji ma stanowić podstawę prowadzenia działań rewitalizacyjnych, tworząc ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań. Program Rewitalizacji musi zawierać co najmniej:

- diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych,
- określenie terytoriów wymagających wsparcia,
- wizję wyprowadzenia obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej ze wskazaniem kierunków działań i wynikających z nich najważniejszych przedsięwzięć,
- mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na danym obszarze zdegradowanym,
- opis zaangażowania społeczności i innych partnerów w przygotowanie i realizację programu,
- ramy finansowe, z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania tj. oprócz finansowania unijnego także finansowanie krajowe czy środki prywatne,
- system monitorowania zmiany i skuteczności działania.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn uwzględnia zapisy Narodowego Planu Rewitalizacji, który stanowi główny skalający dokument rządowy i określa całościowo plan rewitalizacji - jego cele i mechanizmy działania.

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+

Strategia rozwoju województwa kujawsko - pomorskiego do 2020 roku, przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr XLI/693/13 z dnia 21 października 2013 r., stanowi odpowiedź samorządu województwa na zmieniającą się sytuację polityczną kraju i warunki społeczno-gospodarcze oraz przestrzenne regionu.

Misją regionu do 2020 r. jest uzyskanie określonego stanu rozwoju województwa kujawsko - pomorskiego, gdzie na pierwszym miejscu są jego mieszkańcy: poszczególne jednostki tworzące rodziny i składające się na całe społeczeństwo.

„Kujawsko-pomorskie – człowiek, rodzina, społeczeństwo”.

Misja ta będzie realizowana przez następujące priorytety:

1. Konkurencyjna gospodarka;
2. Modernizacja przestrzeni wsi i miast;
3. Silna metropolia;
4. Nowoczesne społeczeństwo.

Wymienione priorytety zostaną zrealizowane dzięki ośmiu celom strategicznym.

Rysunek 1. Priorytety i cele strategiczne województwa kujawsko - pomorskiego

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+

Przedmiotowy *Gminny Program Rewitalizacji* wpisuje się w priorytety określone dla województwa kujawsko-pomorskiego. Działania rewitalizacyjne wymagają kompleksowych działań mających na celu aktywizację społeczeństwa i modernizację przestrzeni wsi i miast. W związku z powyższym, realizacja Programu zapewni wzrost aktywności w sferze gospodarczej, społecznej oraz materialno-przestrzennej.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego **Perspektywa 2020**

Powyższy dokument został uchwalony Uchwałą Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa stanowi podstawowe narzędzie dla kształtowania przez samorząd wojewódzki regionalnej polityki przestrzennej. Jego celem głównym dla regionu jest:

Zbudowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych podnoszących konkurencyjność regionu i jakość życia mieszkańców.

Celami szczegółowymi, wspierającymi cel główny są:

- Zwiększenie atrakcyjności regionu w wymiarze europejskim jako pochodnej jego walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego, wysokich standardów życia mieszkańców, wysoce sprawnych systemów infrastruktury technicznej, dogodnych powiązań ze światem zewnętrznym.
- Przyspieszenie rozwoju największych miast regionu jako aktywnych biegunów wzrostu, stymulujących wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich w ich otoczeniu.
- Modernizacja struktury przestrzenno-funkcjonalnej regionu osiągnięta w następstwie rozwoju miast średnich (Włocławek, Grudziądz, Inowrocław), a także pozostałych miast powiatowych, jako węzłów systemów transportowych i teleinformacyjnych oraz obszarów z unikatowymi walorami środowiska przyrodniczego i predyspozycjami do użytkowania rekreacyjnego.

Działania w ramach *Gminnego Programu Rewitalizacji* oraz działania uzupełniające, wpisują się w cele założone w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa. Ich realizacja prowadzić będzie do rozwoju regionu, w związku z czym przyczyni się do realizacji powyższych założeń i wpłynie na zwiększenie jego atrakcyjności przestrzennej.

Strategia Rozwoju Obszaru Powiatu Tucholskiego

Strategia rozwoju obszaru Powiatu Tucholskiego została przyjęta uchwałą nr XVII/105/2016 przez Radę Powiatu Tucholskiego w dniu 17 marca 2016 r.

Dokument ten wyznacza misję rozwoju, stanowiącą nadrzędny cel funkcjonowania powiatu, jakim jest *„zapewnienie mieszkańcom najwyższego możliwego do osiągnięcia poziomu życia realizowanego poprzez ogół działań stymulujący rozwój społeczny i stwarzających warunki dla sukcesywnej poprawy sytuacji materialnej”*.

Cele strategiczne rozwoju powiatu prowadzone będą w trzech obszarach: obszarze rozwoju społecznego, obszarze rozwoju gospodarczego oraz obszarze kształtowania zagospodarowania przestrzeni.

Cel strategiczny 1. Nowoczesne społeczeństwo.

Cel strategiczny 2. Wzrost gospodarczy.

Cel strategiczny 3. Modernizacja przestrzeni.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn wpisuje się w realizację celów wyznaczonych w Strategii Rozwoju Obszaru Powiatu Tucholskiego, w której uwzględniono kontynuację procesów rewitalizacyjnych na terenie Powiatu. Dotyczy to m.in. obszaru działania 3.6 Rewitalizacja miast i miejscowości wiejskich, gdzie jednym z kierunków działań jest kontynuacja procesów odnowy wsi w miejscowościach wiejskich powiatu.

Gminny Program Rewitalizacji przyczyni się do wzrostu potencjału społecznego powiatu poprzez wpieranie działań związanych z aktywnością społeczności. Zakłada również poprawę sytuacji gospodarczej oraz uporządkowanie i uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej oraz modernizację infrastruktury technicznej i rekreacyjnej. W Strategii wskazane zostały także konkretne przedsięwzięcia Gminy Gostycyn do realizacji w ramach poszczególnych celów strategicznych.

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Tucholskiego (Projekt po konsultacjach społecznych)

Powyższy dokument przedstawia działania dążące do stworzenia warunków dla współpracy w zakresie społeczno-gospodarczym. Strategia ta ma stać się skutecznym narzędziem w procesie rozwoju Powiatu Tucholskiego. Do wyznaczonych w jej ramach celów strategicznych należą:

1. Rozwój przedsiębiorczości i promocja samo zatrudnienia;
2. Dostosowanie kompetencji mieszkańców do potrzeb rynku pracy;
3. Rozwój usług socjalnych i przeciwdziałających bezrobociu;
4. Dostosowanie infrastruktury do wyzwań XXI wieku;
5. Wykorzystanie i ochrona potencjału przyrodniczego i kulturowego.

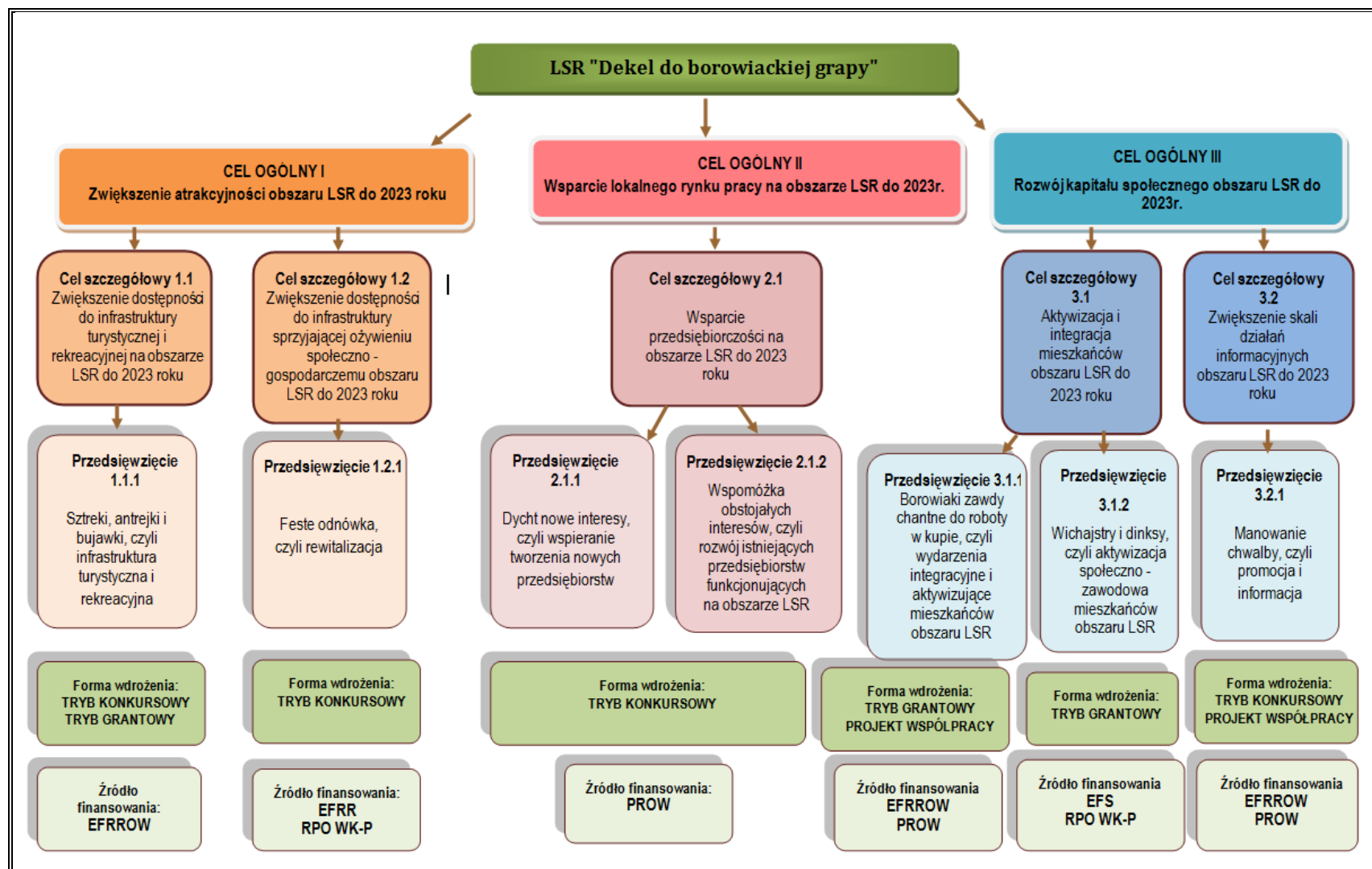
Wyznaczone cele strategiczne formułują również poszczególne cele operacyjne. Przedmiotowy *Program Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn*, przyczyni się do realizacji założonych celów w Strategii ORSG. Ponadto, zawarte w niej projekty z zakresu rewitalizacji społeczno-gospodarczej są spójne z projektami planowanymi do ujęcia w niniejszym *Gminnym Programie Rewitalizacji*.

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016 -2023

Partnerstwo "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie" zostało utworzone 07.07.2015r. uchwałą Zebrania Założycielskiego i w dniu 19.11.2015r. Swym zasięgiem obejmuje ono obszar powiatu tucholskiego, czyli 5 gmin wiejskich: Cekcyn, **Gostycyn**, Kęsowo, Lubiewo, Śliwice oraz 1 gminę miejsko - wiejską Tuchola.

Na poniższym rysunku przedstawiono cele zawarte w ww. dokumencie.

Rysunek 2. Schemat celów i przedsięwzięć w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023

Źródło: Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023

Założenia Programu Rewitalizacji są zgodne z ww. celami. Program nastawiony jest w pierwszej kolejności na rozwiązanie problemów społecznych. W związku z tym, realizować będzie przede wszystkim cel ogólny 3 Strategii Rozwój kapitału społecznego obszaru LSR, ale także kompleksowo wpisuje się również w cele 2 Wsparcie lokalnego rynku pracy na obszarze LSR i 1 Zwiększenie atrakcyjności obszaru LSR.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostycyn na lata 2012-2017

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostycyn została przyjęta uchwałą nr XX/149/12 przez Radę Gminy Gostycyn w dniu 30 października 2012 r. Jej celem jest stworzenie długofalowego systemu rozwiązywania najważniejszych problemów społecznych zaobserwowanych na terenie Gminy Gostycyn oraz planowanie i realizacja wyznaczonych zadań w zakresie polityki społecznej.

Poniżej przedstawione zostały obszary działań i cele strategiczne, w zakresie rozwiązywania problemów pomocy społecznej na terenie Gminy Gostycyn:

Tabela 1. Obszary działań strategii

Obszary działania	Cele strategiczne
Instytucjonalna i rodzinna opieka nad dzieckiem	➤ Wielofunkcyjny system rodzin zastępczych
Niepełnosprawność	➤ Przyjazny system wsparcia dla osób niepełnosprawnych ➤ Instytucjonalne formy pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych
Wykluczenie społeczne	➤ Sprawny system zapobiegania kryzysom w rodzinie ➤ Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ➤ Sprawny system profilaktyczno – terapeutyczny dla osób uzależnionych i współuzależnionych
Współpraca instytucjonalna	➤ Dobrze poinformowane i sprawnie działające instytucje wspierające politykę społeczną

Źródło: Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostycyn na lata 2012-2017

W związku z powyższym, *Gminny Program Rewitalizacji* niewątpliwie przyczyni się do osiągnięcia założonych celów w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gostycyn. Realizacja założeń przedmiotowych dokumentów wpłynie na zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz zwiększenie aktywności mieszkańców.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gostycyn

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gostycyn uchwalone zostało Uchwałą NR XXII/176/12 Rady Gminy Gostycyn z dnia 20 grudnia 2012 r.

Dokument ten jest podstawowym dokumentem planistycznym, który kształtuje politykę gospodarowania przestrzenią na obszarze Gminy. Ponadto, wyznacza obszary, które objęte są planami miejscowymi, ze względu na przepisy szczególne lub istniejące na tych terenach uwarunkowania.

W Studium określono cele, które korespondują z ustaleniami Strategii Rozwoju Gminy z 2007 roku i zapewniają warunki jego realizacji w aspekcie przestrzennym. Celem nadrzędnym jest: *„Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców poprzez tworzenie miejsc pracy, rozwój wielofunkcyjny oraz właściwą realizację zadań Gminy”*.

Przy opracowywaniu *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn*, uwzględnione zostały zapisy przedstawione w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gostycyn. W związku z tym, oba dokumenty są ze sobą kompatybilne. Niniejszy *Program* będzie realizował cele szczegółowe dotyczące sfery społeczno-gospodarczej, ładu przestrzennego i ochrony przyrody oraz środowiska kulturowego, a także zagadnień infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Realizacja polityki przestrzennej Gminy, nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek zgodności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z ustaleniami w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, który jest samodzielnym aktem planistycznym stanowiącym podstawę do opracowywania i uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Gostycyn posiada około 30 aktualnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym 8 m. p. z. p. dotyczy obszarów rewitalizowanych:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w obrębach geodezyjnych: Gostycyn, Pruszcz, Wielki Mędromierz, Łyskowo, Piła i Bagienica w Gminie Gostycyn, który został przyjęty Uchwałą nr VII/48/2015 przez Radę Gminy Gostycyn z dnia 30 kwietnia 2015 roku,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w obrębie geodezyjnym Piła w Gminie Gostycyn, który został przyjęty Uchwałą nr XXXVII/307/14 przez Radę Gminy Gostycyn z dnia 12 czerwca 2014 roku,

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w obrębach geodezyjnych: Gostycyn, Pruszcz, Wielki Mędromierz i Piła w Gminie Gostycyn, który został przyjęty Uchwałą nr Nr XI/82/11 przez Radę Gminy Gostycyn z dnia 17 listopada 2011 roku,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Piła – skansen” w gminie Gostycyn, który został przyjęty Uchwałą nr IV/26/11 przez Radę Gminy Gostycyn z dnia 24 lutego 2011 roku,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu obszaru gminy Gostycyn w obrębach geodezyjnych: Gostycyn, Pruszcz, który został przyjęty Uchwałą nr XIII/73/07 przez Radę Gminy Gostycyn z dnia 15 października 2007 roku,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu obszaru Gminy Gostycyn w obrębach geodezyjnych: Gostycyn, Pruszcz, który został przyjęty Uchwałą nr XLIV/238/06 przez Radę Gminy Gostycyn z dnia 21 czerwca 2006 roku, (zmieniony Uchwałą Rady Gminy Gostycyn nr VII/48/2015 z dnia 30.04.2015),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych we wsi Gostycyn, Łyskowo i Pruszcz, który został przyjęty Uchwałą nr Nr VI/34/03 przez Radę Gminy Gostycyn z dnia 1 marca 2003 roku,
- Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Gostycyn obejmujących tereny w Gostycynie i Pruszcz, który został przyjęty Uchwałą nr XXXI/209/97 przez Radę Gminy Gostycyn z dnia 22 listopada 1997 roku.

Powyższe dokumenty zostały uwzględnione podczas tworzenia *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn* i są ze sobą komplementarne.

3. Uproszczona diagnoza Gminy Gostycyn z wnioskami

Gmina Gostycyn jest gminą o charakterze wiejskim, położoną w południowej części powiatu tucholskiego w województwie kujawsko-pomorskim. Gmina sąsiaduje z siedmioma gminami: Kęsowo, Tuchola, Cekcyn, Lubiewo, Sępólno Krajeńskie, Sośno, Koronowo. Na jej obszarze znajduje się 10 miejscowości w ramach 10 sołectw do których należą: Bagienica, Gostycyn, Łyskowo, Mała Klonia, Pruszcz, Przyrowa, Wielka Klonia, Wielki Mędromierz, Piła oraz Kamienica.

W celu delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji Gmina Gostycyn poddana analizie pod kątem występowania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Rozdział ten przedstawia wnioski i spostrzeżenia wynikające z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej.

Sfera społeczna

Liczba ludności na koniec roku 2015 w Gminie Gostycyn wynosiła 5 218 mieszkańców, co stanowiło 10,79% ludności powiatu tucholskiego i 0,25% ludności województwa kujawsko-pomorskiego. W analizowanym okresie odnotowano spadek liczby ludności Gminy. Struktura ze względu na płeć mieszkańców Gminy wskazuje na delikatną przewagę liczby mężczyzn nad kobietami (w 2015 r. – 50,25% mężczyzn).

Tabela 2. Liczba ludności na terenie Gminy Gostycyn, powiatu tucholskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2010-2015

Wyszczególnienie			2010	2011	2012	2013	2014	2015
ogółem	osoba	Gmina Gostycyn	5 264	5 270	5 264	5 219	5 233	5 218
		powiat tucholski	48 158	48 187	48 327	48 283	48 381	48 381
		województwo kujawsko-pomorskie	2 098 711	2 098 370	2 096 404	2 092 564	2 089 992	2 086 210

Źródło: Dane GUS, Działowe Bazy Wiedzy

Prognoza demograficzna liczby mieszkańców Gminy, wskazuje na przyrost liczby ludności na terenach wiejskich do 2025 roku (w kolejnych latach prognozowany jest spadek). Tendencja ta została oszacowana na podstawie danych z GUS: Prognoza ludności na lata 2014-2050, województwo kujawsko-pomorskie, powiat tucholski dla obszaru wsi.

Kolejnym niekorzystnym zjawiskiem demograficznym występującym na terenie Gminy jest rosnący odsetek osób w wieku poprodukcyjnym i coraz mniejszy udział w społeczeństwie osób młodych. Ponadto, wydłużenie życia społeczeństwa oraz malejący przyrost naturalny będzie miał daleko idące konsekwencje na rynku pracy.

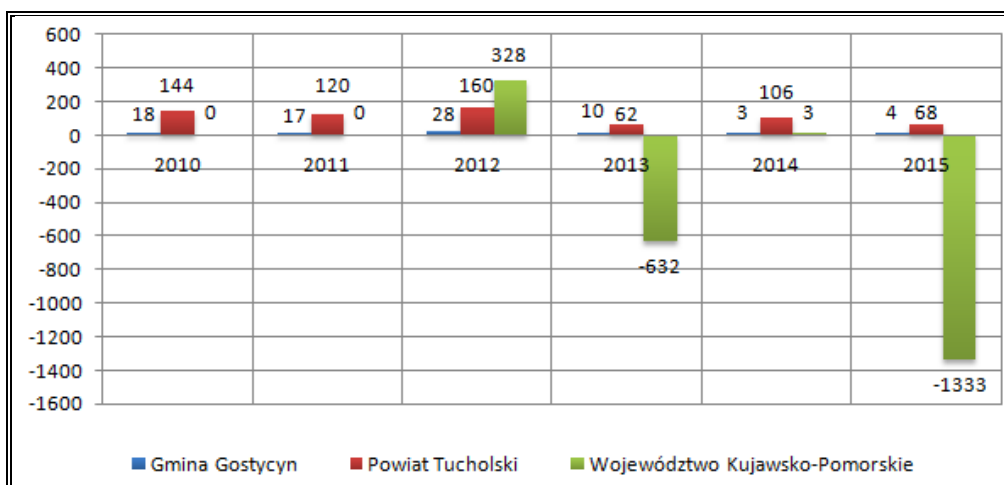
Tabela 3. Ludność Gminy Gostycyn, powiatu tucholskiego, województwa kujawsko-pomorskiego w podziale na grupy społeczno-ekonomiczne w latach 2010-2015

Wyszczególnienie		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem dla Gminy							
w wieku przedprodukcyjnym	%	22,5	22,3	21,9	21,0	20,8	20,3
w wieku produkcyjnym	%	64,2	63,9	63,7	63,9	63,5	63,1
w wieku poprodukcyjnym	%	13,3	13,8	14,4	15,1	15,7	16,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Kolejnym zagrożeniem dla Gminy Gostycyn jest spadek przyrostu naturalnego, który wystąpił w ostatnich latach na jej terenie. Wartość przyrostu naturalnego w roku 2015 była dodatnia na terenie, co świadczy o przewadze liczby urodzeń żywych nad liczbą zgonów. Jednakże postępujący z roku na rok spadek wartości tego wskaźnika w Gminie może spowodować w kolejnych latach zmianę tej sytuacji. Ponadto, niekorzystnym zjawiskiem mającym wpływ na sytuację gospodarczą terenu Gminy jest również ujemny wskaźnik salda migracji występujący w ostatnich latach na jej obszarze.

Wykres 1. Przyrost naturalny w Gminie Gostycyn, powiecie tucholskim i województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dane GUS, Działowe Bazy Wiedzy

Niezwykle istotnym problemem społecznym, który dotyka Gminę Gostycyn jest bezrobocie. Na terenie Gminy Gostycyn odnotowano wówczas 456 osób bez pracy, co stanowiło 9,4% liczby ludności w wieku produkcyjnym. Jest to wartość wyższa niż ta którą przyjmuje wskaźnik dla całego województwa (8,2%). Pozytywną tendencją, jest jednak fakt, że udział liczby bezrobotnych na terenie Gminy zmniejszał się w latach 2010-2015.

Kształcenie młodych mieszkańców Gminy jest inwestycją w jej przyszły rozwój. Na terenie Gminy Gostycyn funkcjonują następujące placówki oświatowe: Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Gostycynie (SP w Gostycynie, placówka filialna w Wielkiej Kloni, placówka filialna w Wielkim Mędromierzu, Gimnazjum w Gostycynie); SP w Pruszczu; Publiczne Przedszkole w Gostycynie. Na przestrzeni lat 2009-2014 liczba uczniów szkół podstawowych zmniejszyła się o 6,27%, zaś w gimnazjach o 23,89%. Wyniki przeprowadzonego sprawdzianu dla szóstoklasistów i egzaminów gimnazjalnych wskazują, że:

- uczniowie ze Szkół Podstawowych w Gminie uzyskali w 2015 roku wynik średni wyższy od wyniku dla powiatu i dla województwa.
- wyniki uzyskane przez gimnazjalistów z egzaminów gimnazjalnych oscylowały wokół średniej dla powiatu i województwa.
- wyniki poniżej średniej dla tych obszarów dotyczą takich dziedzin jak: historia i społeczeństwo (poniżej średniej dla województwa), przedmioty przyrodnicze (poniżej średniej dla województwa).

Do najpowszechniejszych problemów społecznych w Gminie Gostycyn zalicza się bezrobocie, niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do zmieniających się wymogów rynku pracy, niskie dochody ludności, znaczny udział pomocy socjalnej, patologie społeczne, odpływ ludności, starzenie się społeczeństwa, mały przyrost naturalny, niewystarczającą

aktywność lokalnej społeczności. W 2015 roku 498 osób korzystało ze świadczeń pomocy społecznej, co stanowi 9,29% wszystkich mieszkańców. Ubóstwo tworzy największą pod względem liczebności grupę beneficjentów pomocy społecznej (346 osób), kolejną grupę pod względem liczebności beneficjentów stanowią osoby bezrobotne (154), co wiąże się z faktem, że oferowana na lokalnym rynku liczba miejsc pracy jest niewystarczająca w stosunku do liczby osób potrzebujących pracy. Duże znaczenie ma również niechęć części osób bezrobotnych do podjęcia pracy oraz niedopasowanie wykształcenia części osób do potrzeb rynku pracy.

Sfera gospodarcza

W 2014 roku na terenie Gminy Gostycyn funkcjonowało 378 podmiotów gospodarczych. Podobnie jak w powiecie tucholskim przeważają tu podmioty prywatne – w 2014 stanowiły one 96,30% wszystkich podmiotów działających na obszarze Gminy Gostycyn (w powiecie – ponad 95,00%). Wśród podmiotów sektora prywatnego największy udział mają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, co jest zgodne z tendencją w powiecie. Biorąc pod uwagę liczbę przedsiębiorców w sektorze prywatnym według sekcji PKD 2007 funkcjonujących na terenie Gminy Gostycyn można zauważyć, że największa ilość podmiotów działa w sekcji handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, budownictwo oraz przetwórstwo przemysłowe.

Sfera środowiskowa

Pokrywające teren Gminy gleby cechują się najlepszą w powiecie przydatnością rolniczą, jednakże występujące na terenie Gminy wody powierzchniowe – jeziora w chwili obecnej poddane są intensywnemu wpływowi działalności rolniczej, co powoduje przyspieszone tempo procesów ich starzenia i zarastania, przykładem czego jest Jezioro Gostycyn.

Źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gostycyn na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019

Gmina Gostycyn należy do kujawsko-pomorskiej strefy powietrza. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, stanowi świadectwo umiarkowanego stanu. Na terenie Gminy poziomy stężenie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu kształtowały się powyżej poziomu dopuszczalnego. W związku z powyższym, jednym z istotnych zagrożeń na terenie Gminy w zakresie środowiska jest występujące stężenia B(a)P, które spowodowane jest niską emisją z indywidualnego ogrzewania budynków. Ich źródłem jest wykorzystywanie tradycyjnych źródeł ciepła (kotłownie lokalne oraz piece indywidualne spalające znaczną ilość tradycyjnych paliw).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

W strukturze użytkowania gruntów na terenie Gminy Gostycyn przeważają użytki rolne, w tym największy udział mają grunty orne, a także grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione. Bariery do rozwoju przestrzennego i osadnictwa na terenie Gminy są

przede wszystkim występujące tereny leśne, zajęcie znacznej części Gminy przez system obszarów chronionych oraz dolinę rzeki Brdy wraz ze strefą zbocza wysoczyzny oraz fragmenty dolin rzeki Kamionki i Sępólnej wyłączone z zabudowy ze względu na warunki fizycznogeograficzne. Ponadto, kolejnym ograniczeniem w pewnych częściach Gminy jest występowanie gruntów wysokich klas bonitacyjnych, które powinny być chronione dla działalności rolniczej, a także lokalnie występujące gleby organiczne.

Gmina nie jest obszarem o dużym ruchu budowlanym, w związku z czym nie posiada znacznych rozległych terenów inwestycyjnych.

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gostycyn

Na terenie Gminy nie funkcjonuje sieć ciepłownicza. Zapotrzebowanie na ciepło wykorzystywane na cele grzewcze mieszkańcy zaspokajają przy wykorzystaniu: kotłowni lokalnych opalanych węglem, olejem oraz biomasą zaopatrujące w ciepło zakłady handlowo-usługowe na terenie Gminy; kotłowni zlokalizowanych na terenie placówek oświatowo-wychowawczych Gminy, głównie zasilanych olejem opałowym i pelletem; indywidualne źródła ciepła charakterystyczne dla mieszkalnictwa jednorodzinnego zasilane głównie węglem i biomasą. Gmina Gostycyn nie jest również zaopatrywana w gaz ziemny. Potrzeby z zakresu gazownictwa pokrywane są częściowo przez mieszkańców za pomocą dostaw gazu płynnego LPG, dostarczanego w butlach gazowych przez okoliczne firmy.

Zasilanie odbiorców końcowych w energię elektryczną odbywa się za pomocą linii elektroenergetycznych o napięciu 15 kV, pracujących w oparciu o stację GPZ 110/15 kV w Tucholi oraz w Sępólnie Krajeńskim.

Sieć wodno-kanalizacyjna jest jednym z podstawowych elementów warunkujących rozwój mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na każdym terenie i gwarantuje wysoką jakość życia mieszkańcom. Na terenie Gminy Gostycyn zlokalizowane są trzy czynne ujęcia i 4 stacje uzdatniania wody w miejscowościach: Bagienica, Wielki Mędromierz, Pruszcz i Piła oraz jedno awaryjne (nie eksploatowane) w miejscowości Kamienica. Gmina obsługiwana jest przez oczyszczalnię ścieków w Tucholi.

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Gostycyn

Reasumując, na podstawie przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji Gminy Gostycyn, zidentyfikowano następujące najważniejsze problemy: wysoki udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, szczególnie ze względu na bezrobocie i ubóstwo; starzejące się społeczeństwo – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym; malejące w ostatnich latach wskaźniki salda migracji i przyrostu naturalnego; bezrobocie; słaba integracja społeczności lokalnej.

4. Obszar zdegradowany Gminy Gostycyn

Definicje stanu kryzysowego i obszaru zdegradowanego

Obecność stanu kryzysowego powodowana jest koncentracją negatywnych zjawisk społecznych takich jak: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Negatywne zjawiska społeczne współwystępują z negatywnymi zjawiskami z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

W celu przeprowadzenia procesu rewitalizacji na danym terenie, należy wyznaczyć obszar zdegradowany, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to zarówno obszarów miejskich jak i wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym obszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z tych podobszarów.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych, definiują obszar zdegradowany jako obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Stan kryzysowy jest to stan, który spowodowany jest koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, które współwystępują z negatywnymi zjawiskami w co najmniej w jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Gostycyn posłużono się wskaźnikami, które najwierniej oddają istotę problemów występujących na przedmiotowym obszarze.

Wyznaczanie obszaru zdegradowanego:

Analizie poddane zostały wszystkie sołectwa wchodzące w skład Gminy Gostycyn. Przy wyborze obszarów zdegradowanych wykorzystano dane liczbowe, którymi dysponował Urząd Gminy w Gostycynie oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie, Powiatowy Urząd Pracy, dotyczące: liczby ludności, liczby osób bezrobotnych, liczby osób w wieku poprodukcyjnym, liczby osób korzystających z pomocy społecznej oraz stopnia wyposażenia w kanalizację sanitarną. Na podstawie powyższych danych liczbowych, możliwe było wyznaczenie następujących wskaźników ilościowych:

- WS1 - Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców sołectw Gminy (sfera społeczna);
- WS2 - Udział liczby osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie sołectw Gminy (sfera społeczna);
- WS3 – Wskaźnik przestępstw kryminalnych popełnionych na danym obszarze na 1000 mieszkańców (sfera społeczna);

- WS4 - Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (sfera społeczna);
- WG1 - Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (sfera gospodarcza);
- WPF1 - Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (sfera przestrzenno-funkcjonalna).

Dla każdego z sołectw zostały obliczone i przeanalizowane wartości wszystkich czterech wskaźników, a następnie, dla każdego z analizowanych obszarów wyznaczono sumaryczny wskaźnik degradacji. Degradacja wyróżnia obszary, dla których poszczególne wskaźniki przyjmują wartość mniej korzystną od średniej dla Gminy.

Tabela 4. Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców sołectw Gminy –wskaźnik WS1

Sołectwa	Liczba ludności ogółem	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem
Bagienica	288	46	15,97%
Gostycyn	1771	281	15,87%
Łyskowo	363	59	16,25%
Mała Klonia	335	41	12,24%
Pruszcz	886	152	17,16%
Przyrowa	157	29	18,47%
Wielka Klonia	485	71	14,64%
Wielki Mędromierz	382	70	18,32%
Kamienica	560	91	16,25%
Piła	136	32	23,53%
RAZEM GMINA GOSTYCYN	5 363	872	16,25%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Gostycyn

Powyższy wskaźnik udziału liczby ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców danego sołectwa świadczy o sytuacji niekorzystnej kiedy przyjmuje wartość wyższą od średniej dla Gminy. Pozwala on ocenić stosunek grupy osób, które nie są aktywne zawodowo i są w grupie osób będących w wieku emerytalnym, w stosunku do liczebności wszystkich grup wiekowych. Wskaźnik ten świadczy o starzeniu się społeczeństwa na danym obszarze. Zgodnie z danymi zaprezentowanymi w powyższej tabeli, obszarami gdzie wskaźnik przyjmuje negatywne wartości są sołectwa: Pruszcz, Przyrowa, Wielki Mędromierz oraz Piła. Wartości przedmiotowego wskaźnika w wymienionych sołectwach są najwyższe i najbardziej odbiegają od średniej dla Gminy.

Tabela 5. Udział liczby osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie poszczególnych sołectw Gminy Gostycyn–wskaźnik WS2

Sołectwa	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Ludność w wieku produkcyjnym	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Bagienica	22	184	11,96%
Gostycyn	103	1146	8,99%
Łyskowo	30	221	13,57%
Mała Klonia	19	219	8,68%
Pruszcz	50	555	9,01%
Przyrowa	2	90	2,22%
Wielka Klonia	20	293	6,83%
Wielki Mędromierz	23	237	9,70%
Kamienica	37	349	10,60%
Piła	3	78	3,85%
RAZEM GMINA GOSTYCYN	309	3372	9,16%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Gostycyn oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi

Powyższy wskaźnik charakteryzuje udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie poszczególnych sołectw. Jest on niekorzystny w sytuacji kiedy wartość wskaźnika jest wyższa od średniej dla Gminy. Zgodnie z wykresem, sołectwami, gdzie najwięcej mieszkańców zmaga się z problemem bezrobocia na terenie Gminy Gostycyn są sołectwa: Łyskowo, Bagienica, Kamienica i Wielki Mędromierz. Przedmiotowy wskaźnik w wymienionych sołectwach, jest wyższy niż średnia wyznaczona dla Gminy. Natomiast sołectwo Pruszcz posiada zbliżony wskaźnik do średniej gminy.

Tabela 6. Wskaźnik przestępstw kryminalnych popełnionych na danym obszarze na 1000 mieszkańców–wskaźnik WS3

Sołectwa	Liczba przestępstw kryminalnych	Liczba ludności ogółem	Przestępstwa kryminalne popełnione na danym obszarze na 1000 mieszkańców
Bagienica	1	288	3,47
Gostycyn	6	1771	3,39
Łyskowo	3	363	8,26
Mała Klonia	0	335	0,00
Pruszcz	2	886	2,26
Przyrowa	0	157	0,00
Wielka Klonia	1	485	2,06
Wielki Mędromierz	0	382	0,00
Kamienica	2	560	3,57

Sołectwa	Liczba przestępstw kryminalnych	Liczba ludności ogółem	Przestępstwa kryminalne popełnione na danym obszarze na 1000 mieszkańców
Piła	2	136	14,71
RAZEM GMINA GOSTYCYN	17	5363	3,17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Gostycyn i Powiatowej Komendy Policji w Tucholi

Bezpieczeństwo jest jedną z podstawowych potrzeb człowieka - stanem, który daje poczucie pewności istnienia i gwarancję jego zachowania oraz szanse na doskonalenie. W związku z powyższym, Gmina powinna oddziaływać na swoje otoczenie zewnętrzne i sferę wewnętrzną, by zlikwidować występujące zagrożenia. Najwięcej przestępstw kryminalnych miało miejsce na terenie sołectwa Gostycyn. Przedstawiony powyżej tabeli wskaźnik, świadczy o sytuacji niekorzystnej kiedy przyjmuje wartość wyższą od średniej dla Gminy. Zgodnie z tym, sołectwami, w których problem związany z przestępstwami jest największy są: Bagienica, Gostycyn, Łyskowo, Kamienica oraz Piła. Gmina powinna podejmować działania, które spowodują całkowitą eliminację tego negatywnego zjawiska, oddziałujące na różne sfery życia mieszkańców.

Tabela 7. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze – wskaźnik WS4

Sołectwa	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy	Liczba ludności ogółem	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Bagienica	28	288	9,72%
Gostycyn	111	1771	6,27%
Łyskowo	24	363	6,61%
Mała Klonia	58	335	17,31%
Pruszcz	113	886	12,75%
Przyrowa	18	157	11,46%
Wielka Klonia	56	485	11,55%
Wielki Mędromierz	46	382	12,04%
Kamienica	31	560	5,54%
Piła	13	136	9,56%
RAZEM GMINA GOSTYCYN	498	5363	9,29%

Największa liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej występuje na terenie sołectw: Bagienica, Mała Klonia, Pruszcz, Przyrowa, Wielka Klonia, Wielki Mędromierz i Piła. Na obszarach tych występuje duża koncentracja problemów społecznych.

Tabela 8. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze – wskaźnik WG

Sołectwa	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Bagienica	5	184	2,72
Gostycyn	80	1146	6,98
Łyskowo	16	221	7,24
Mała Klonia	7	219	3,20
Pruszcz	25	555	4,50
Przyrowa	0	90	0,00
Wielka Klonia	12	293	4,10
Wielki Mędromierz	12	237	5,06
Kamienica	13	349	3,72
Piła	3	78	3,85
RAZEM GMINA GOSTYCYN	173	3372	5,13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Gostycyn

Powyższy wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych świadczy o sytuacji niekorzystnej kiedy przyjmuje się wartość niższą od średniej dla gminy. Sołectwami, w których wskaźnik ten jest najniższy są: Bagienica, Mała Klonia, Pruszcz, Przyrowa, Wielka Klonia, Wielki Mędromierz, Kamienica i Piła. Gmina powinna podejmować działania, które spowodują rozwój lokalnych przedsiębiorstw.

Tabela 9. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru w ha – wskaźnik WPF

Sołectwa	Powierzchnia ogółem w ha	Powierzchnia przestrzeni zdegradowanych w ha	Udział (%) przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru
Bagienica	902,73	0	0%
Gostycyn	2164,26	0	0%
Łyskowo	1531,20	0	0%
Mała Klonia	829,12	0	0%
Pruszcz	3342,51	16,6	0,50%

Sołectwa	Powierzchnia ogółem w ha	Powierzchnia przestrzeni zdegradowanych w ha	Udział (%) przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru
Przyrowa	621,79	0	0%
Wielka Kłonia	1507,77	0	0%
Wielki Mędromierz	1344,69	0	0%
Kamienica	950,00	2,6	0,27%
Piła	370,00	5,6	1,51%
RAZEM GMINA GOSTYCYN	13564,07	24,80	0,18%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Gostycyn

Na terenie Gminy Gostycyn w trzech sołectwach występują przestrzenie zdegradowane, tj. Piła, Pruszcz, Kamienica. Przestrzeń tą stanowią obecnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności: przemysłowe, eksploatację kopalin, transportowe.

W poniższej tabeli przedstawiono zbiorczą charakterystykę występowania analizowanych problemów społecznych, gospodarczych i przestrzenno - funkcjonalnych na terenie Gminy Gostycyn.

Tabela 10. Charakterystyka występowania negatywnych zjawisk na terenie Gminy Gostycyn

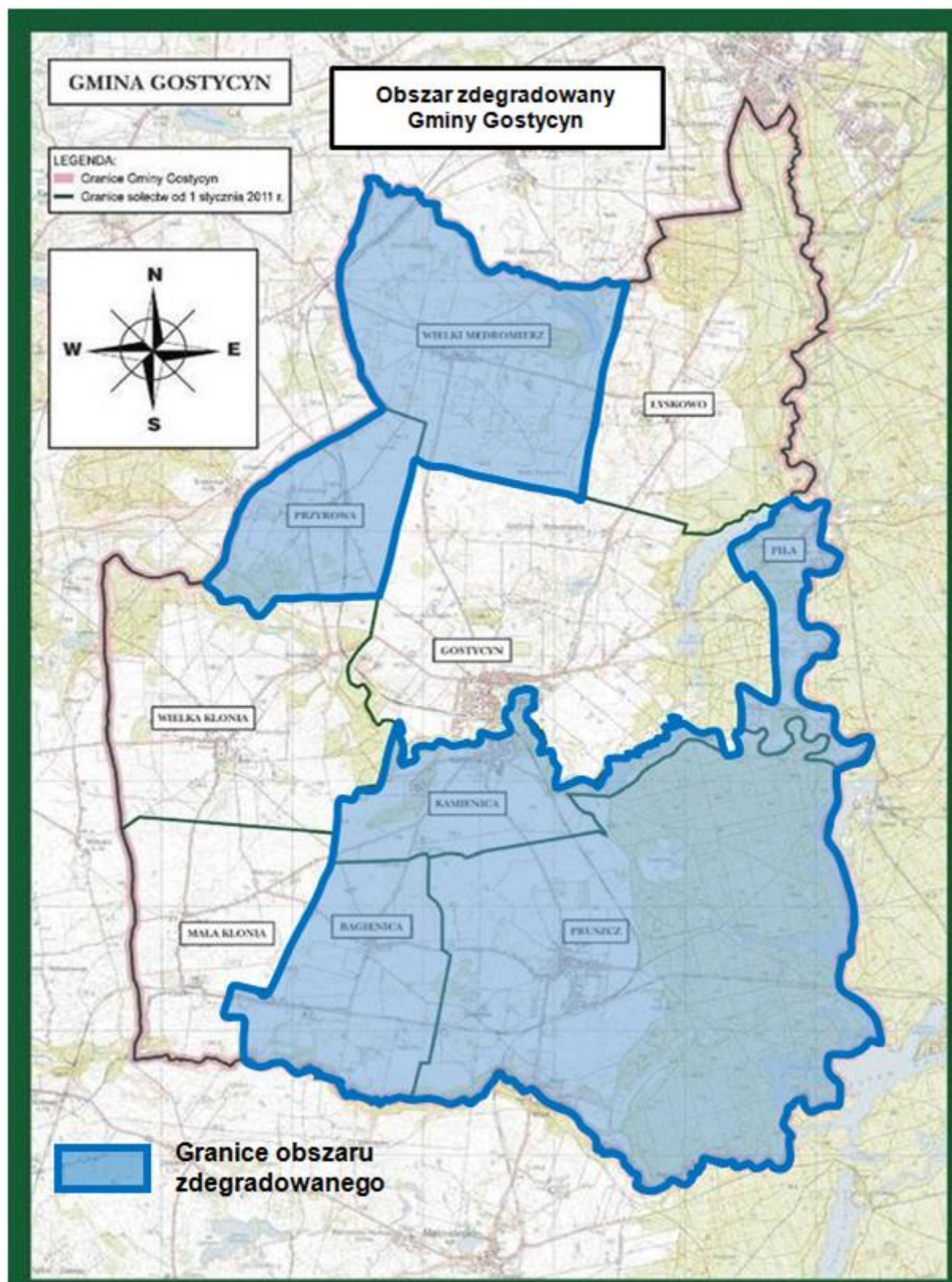
Sołectwo	WS1 Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców sołectw Gminy	WS2 Udział liczby osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie sołectw Gminy	WS3 Wskaźnik przestępstw kryminalnych popołnionych na danym obszarze na 1000 mieszkańców	WS4 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	WG Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	WPF Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru
Bagienica		+	+	+	+	
Gostycyn			+			
Łyskowo		+	+			
Mała Klonia				+	+	
Pruszcz	+			+	+	+
Przyrowa	+			+	+	
Wielka Klonia				+	+	
Wielki Mędromierz	+	+		+	+	
Kamienica		+	+		+	+
Piła	+		+	+	+	+

„+” - wskaźnik przyjmuje wartość mniej korzystną od średniej dla Gminy

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowując, najbardziej zdegradowanymi obszarami są sołectwa, gdzie wystąpiły odchylenia wartości wskaźników dla co najmniej dwóch wskaźników społecznych oraz przynajmniej jednego wskaźnika z pozostałych sfer. Obszary, na których zdiagnozowana została wzmożona koncentracja negatywnych zjawisk to sołectwa: Bagienica, Piła, Pruszcz, Przyrowa, Wielki Mędromierz i Kamienica. W związku z tym, zdecydowano o włączeniu przedmiotowych sołectw do obszaru zdegradowanego. Położenie i granice obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Gostycyn zostały przedstawione na poniższym rysunku. Przedmiotowy obszar stanowi podstawę do wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

Rysunek 3. Obszar zdegradowany na terenie Gminy Gostycyn

Źródło: Opracowanie własne, <http://gostycyn.pl/dane>

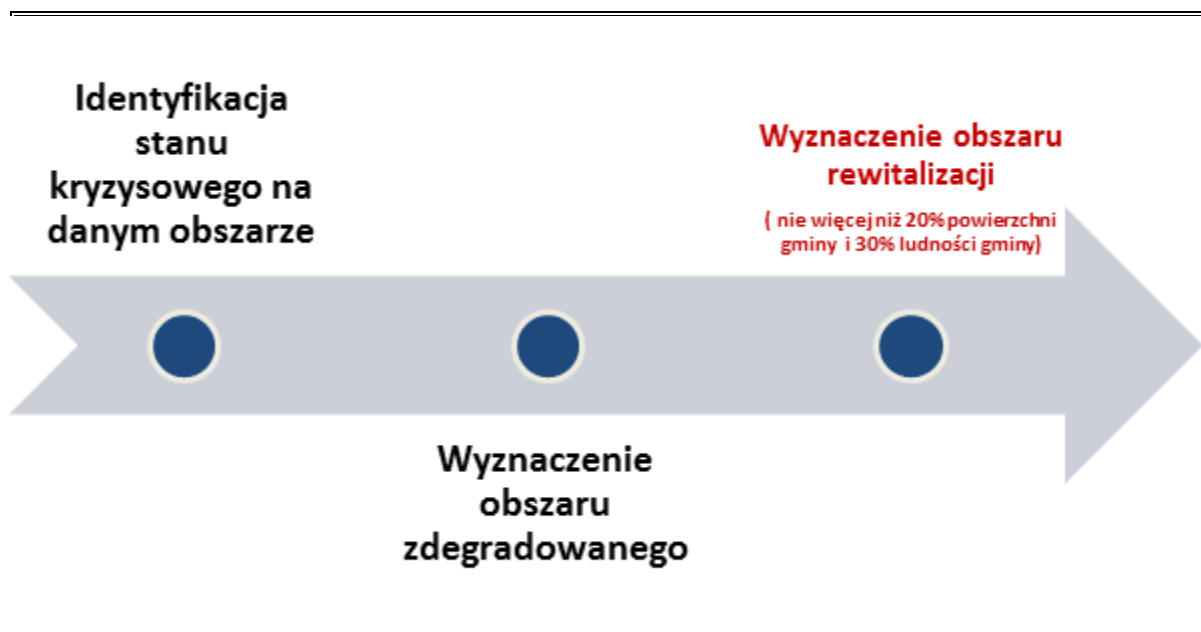
5. Obszar rewitalizacji Gminy Gostycyn

Metodyka wyboru obszaru rewitalizowanego

Wybór obszaru rewitalizowanego został dokonany na podstawie analizy opartej na:

- zapisie w ustawie o rewitalizacji dotyczącym wielkości i charakteru obszaru rewitalizacji,
- informacjach zebranych podczas przeprowadzonych konsultacji społecznych, w której udział wzięły wszystkie grupy interesariuszy;
- identyfikacji występujących na terenie Gminy Gostycyn problemów i zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Rysunek 4. Schemat wyboru obszaru rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji

Na podstawie diagnozy stanu obecnego Gminy Gostycyn, analizy czynników i zjawisk kryzysowych występujących na przedmiotowym obszarze oraz wyznaczonego obszaru zdegradowanego, dokonano wyboru obszarów, które zostaną poddane rewitalizacji. Na wybór tego obszaru wpływ miały również przeprowadzone w Gminie konsultacje społeczne, które uzasadniają potrzebę podjęcia niezbędnych działań rewitalizacyjnych. Powierzchnia wyznaczona do podjęcia działań rewitalizacyjnych charakteryzuje się szczególnym stopniem degradacji.

Obszar rewitalizacji Gminy Gostycyn

Zgodnie z definicją, obszar rewitalizacji może obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić działania rewitalizacyjne. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz łącznie nie może obejmować powierzchni większej niż 20% powierzchni gminy oraz być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe, powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Na podstawie przedstawionej we wcześniejszym rozdziale analizy wskaźników degradacji, ale także zasięgnięciu opinii podczas konsultacji z mieszkańcami Gminy, interesariuszami *Gminnego Programu Rewitalizacji*, pracownikami Urzędu Gminy oraz władzami Gminy Gostycyn, dokonano wyboru obszarów rewitalizowanych, na których podjęte zostaną działania rewitalizacyjne. Obszary te w największym stopniu wymagają interwencji w zakresie zmniejszenia stanu kryzysowego i ograniczenia wszelkich związanych z nim niekorzystnych zjawisk.

Obszary wyznaczone do rewitalizacji zostały określone na podstawie wskaźników przedstawionych w Rozdziale 5 (na obszarach tych mierniki osiągnęły wartości mniej korzystne niż średnia Gminy dla przynajmniej dwóch wskaźników społecznych i jednego wskaźnika z pozostałych sfer) i przyjemniej jednego z czterech określonych zestawów kryteriów określonych w Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020, odnoszących się do zamierzonego celu rewitalizacji. W związku z powyższym, zestawy kryteriów jakie zostały uwzględnione przy wyznaczeniu obszaru rewitalizacji to:

- A. Cel rewitalizacji: przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej;
- B. Cel rewitalizacji: przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji gospodarczej;
- D. Cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej.

Na podstawie powyższych analiz, stwierdzono, że obszarami kwalifikującymi się do objęcia wsparciem, spełniającym wyznaczoną powierzchnię i liczbę ludności są sołectwa Piła, Pruszcz (wyłączono tereny leśne) i Kamienica.

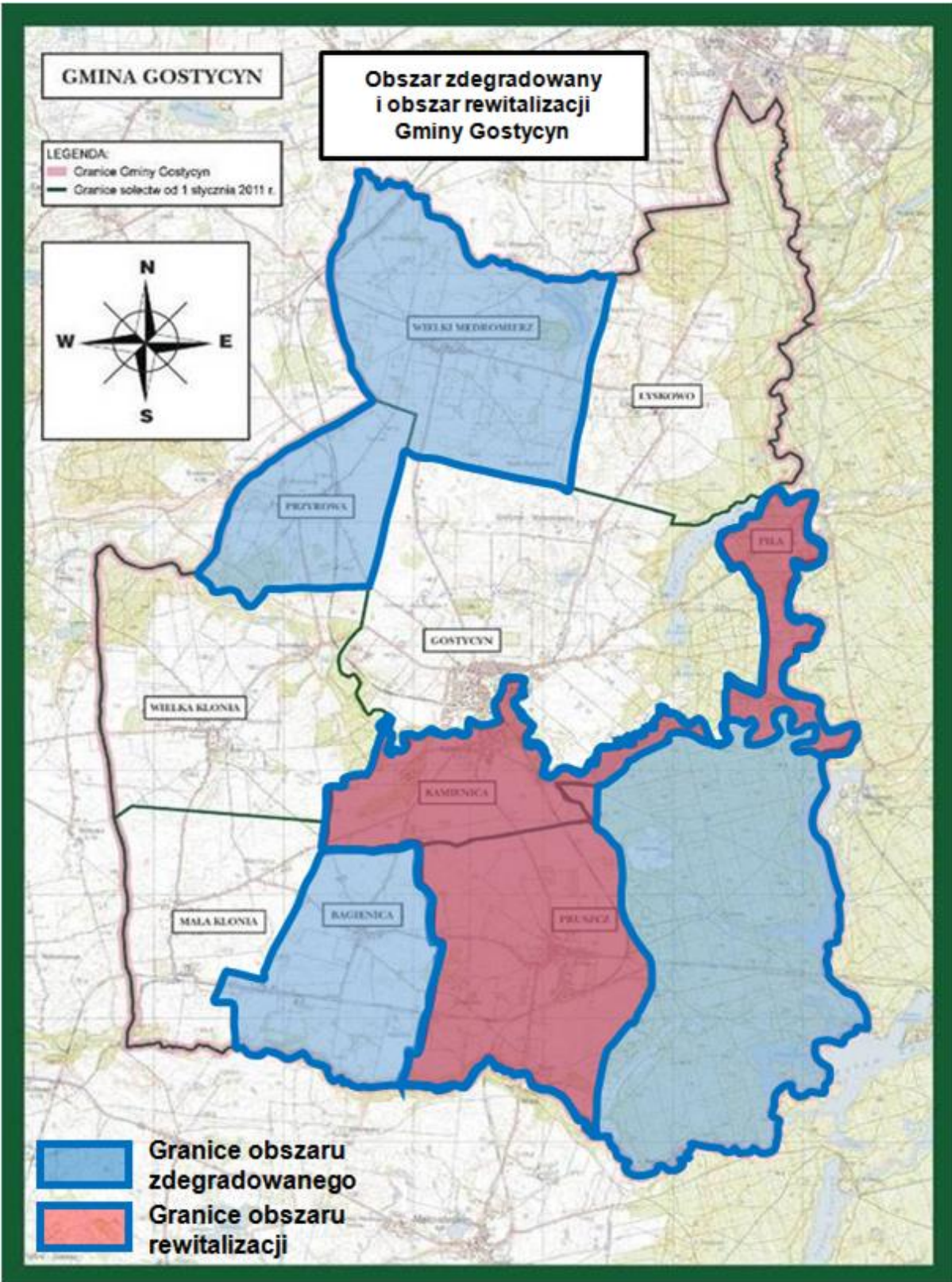
Sołectwo Pruszcz zostało objęte tylko w części obszarem rewitalizacji, gdyż ponad połowę jego obszaru zajmują tereny leśne (obszary chronione), które nie mają wpływu na sytuację społeczno-gospodarczą mieszkańców. W związku z tym, objęto tereny zamieszkałe przez ludność - zwartej zabudowy, gdzie kształtuje się ich życie społeczne.

Tabela 11. Liczba ludności i powierzchnie obszarów rewitalizowanych

Podobszar	Sołectwo Pruszcz z wyłączeniem terenów leśnych	Piła	Kamienica	RAZEM OBSZAR REWITALIZOWANY
Liczba ludności	886	136	560	1 582
<i>Udział % liczby ludności podobszaru w liczbie ludności na terenie Gminy</i>	16,52%	2,54%	10,44%	29,50%
Powierzchnia ha	976,11	370,0	950,0	2 296,11
<i>Udział % liczby powierzchni podobszaru w liczbie powierzchni na terenie Gminy</i>	7,20%	2,73%	7,00%	16,93%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Gostycyn

Łącznie, sołectwa te zajmują powierzchnię ok. 2 296,11 ha, co stanowi 16,93% powierzchni Gminy Gostycyn. Ponadto, obszar rewitalizacji jest zamieszkiwany łącznie przez 1 582 osoby, co stanowi 29,50% ogółu mieszkańców Gminy. W związku z powyższym, spełnione zostały wymagania dotyczące wyboru obszaru rewitalizacji określone w ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., oraz Wytocznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Wybrane do rewitalizacji obszary mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Źródło: Opracowanie własne, <http://gostycyn.pl/dane>

6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Na podstawie analizy wskaźnikowej przedstawionej w poprzednich rozdziałach dokonano wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizowanego ze szczególną koncentracją zjawisk kryzysowych. Poniżej dokonano szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizowanego w strefie społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Zasięg i skala występujących problemów w każdej ze stref dotyczy mieszkańców rewitalizowanych sołectw, jednakże skutki ich występowania mogą również przenosić się i oddziaływać na sytuację całej Gminy Gostycyn. Wszystkie zidentyfikowane problemy charakteryzują się większym natężeniem na terenie rewitalizowanym niż wyznaczona średnia dla Gminy Gostycyn.

Sołectwa są jednostkami pomocniczymi Gminy Gostycyn. Objęte obszarem rewitalizacji położone są blisko siebie i charakteryzują się występowaniem podobnych problemów.

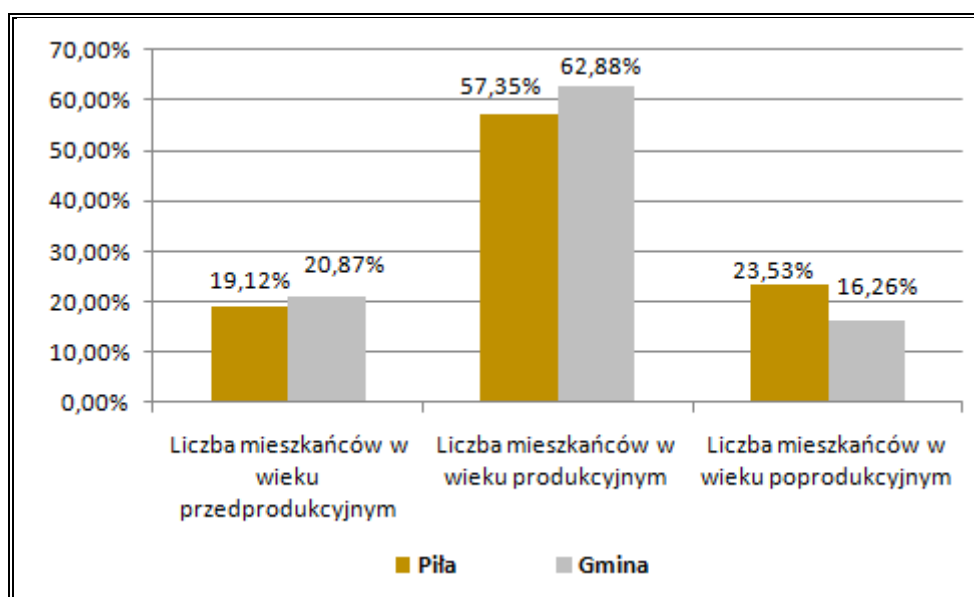
OBSZAR SOŁECTWA PIŁA

Sfera społeczna

Podobszar rewitalizacji sołectwa Piła zajmuje powierzchnię 370 ha, co stanowi 2,73% powierzchni Gminy Gostycyn. Obszar ten zamieszkuje 136 osób, co stanowi 2,54% wszystkich mieszkańców Gminy. Jest to najmniej zaludniony obszar Gminy.

Ze względu na strukturę populacji, najliczniejszą grupę na analizowanym terenie w 2015 roku stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym, następnie w wieku poprodukcyjnym i przedprodukcyjnym. Na poniższych wykresach przedstawiony został udział % ludności wg ekonomicznych grup wieku do ogółu ludności na danym obszarze

Wykres 2. Udział % ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem sołectwa Piła w 2015 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Gostycyn

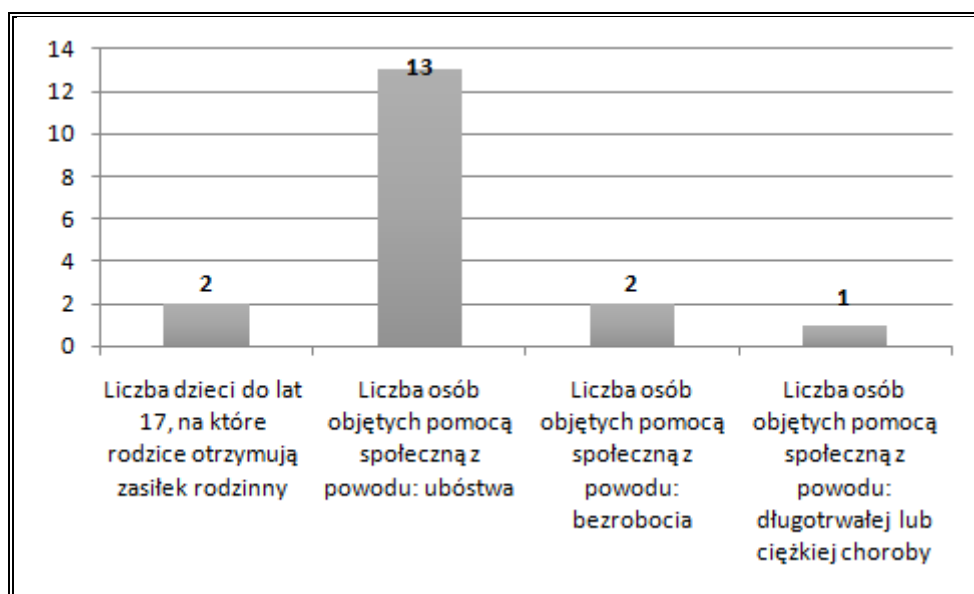
Zgodnie z powyższym wykresem, można zauważyć, że liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na analizowanym terenie była większa niż średnia wartości dla Gminy Gostycyn. Większa liczba osób w wieku poprodukcyjnym oraz mniejsza liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym, wpływa niekorzystnie na sytuację demograficzną tego terenu. Wydłużenie życia społeczeństwa oraz malejący przyrost naturalny będzie miało daleko idące negatywne konsekwencje na rynku pracy. Analiza ludności w kontekście ekonomicznych grup wieku pozwala zauważyć, że społeczeństwo na terenie Gminy się starzeje. Zmiany zachodzące w strukturze wiekowej mieszkańców, bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, mogą pociągać za sobą następujące problemy:

- spadek zapotrzebowania na usługi przedszkolne w kolejnych latach w związku ze spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, a także spadek liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów,
- nasilenie problemów społecznych dotyczących osoby starsze oraz wzrost wydatków Gminy w zakresie opieki społecznej.

Zmiany społeczne, które zaszły w ostatnich latach: osłabienie więzi rodzinnych i brak zainteresowania rodziny losami osób starszych oraz osłabienie więzi sąsiedzkich, prowadzą do wykluczenia i wzrostu zjawiska osamotnienia osób starszych. Osoby starsze mają ograniczony dostęp do zajęć integracyjnych i aktywizacyjnych na wyznaczonym obszarze. W związku z tym, niezbędne jest podjęcie określonych działań, które będą miały na celu pomoc osobom starszym w codziennym życiu, ich integracja ze społeczeństwem oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Na terenie sołectwa Piła 13 osób korzystało z pomocy społecznej, co stanowi ok. 9,56% mieszkańców tego terenu. Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę osób korzystających z poszczególnych rodzajów pomocy.

Wykres 3. Liczba korzystających z pomocy społecznej na terenie sołectwa Piła w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Gostycynie

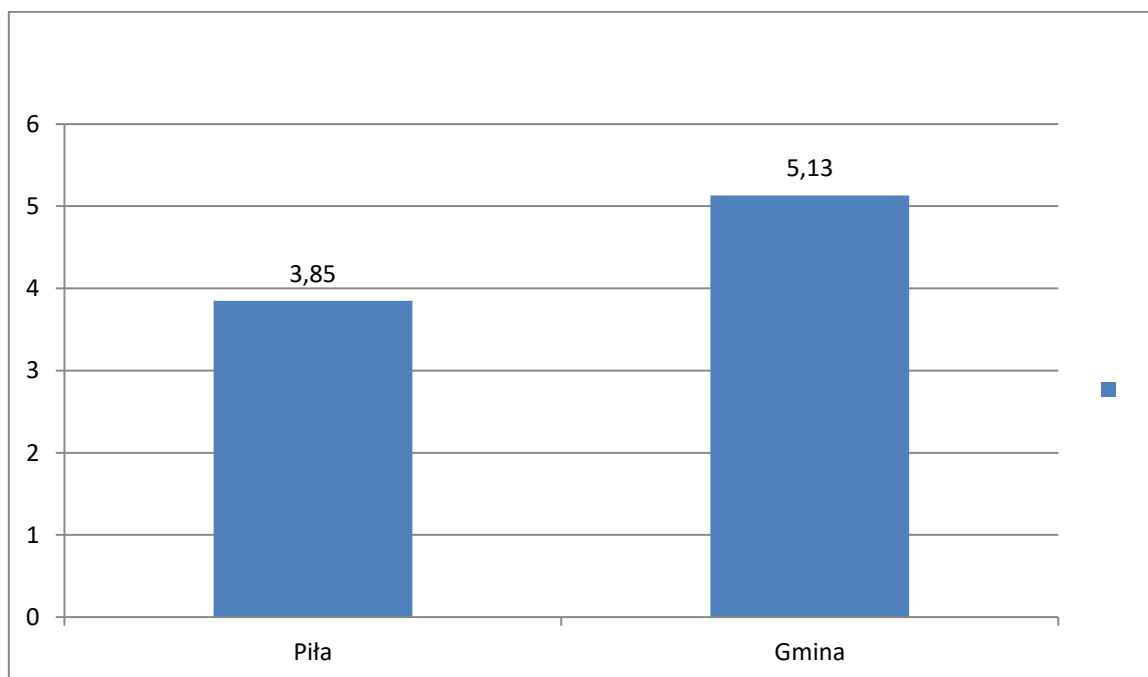
Na terenie tym popełniono więcej przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców niż średnia wartość dla Gminy. Zjawisko to pociąga za sobą określone sankcje oraz odciska negatywne piętno na życiu jednostki, a zwłaszcza osób nieletnich oraz wpływa na brak poczucia bezpieczeństwa. Przestępczość jest wynikiem wielu czynników: kryzysu w rodzinie, niepowodzeń życiowych, zagrożeń wynikających z uzależnień. W ostatnich latach zauważalne jest rozprzestrzenianie się tego negatywnego zjawiska, co powinno wpłynąć na wzmożenie podejmowanych działań profilaktycznych w celu jego ograniczenia i wyeliminowania.

Sfera gospodarcza

Na terenie sołectwa Piła w wyniku problemów społecznych występują również problemy gospodarcze. Słaby rozwój tych terenów związany jest m.in. z małym odsetkiem prowadzonych działalności gospodarczych. Są one wynikiem m.in. niedostosowanego systemu kształcenia do potrzeb na rynku pracy, a także trudności administracyjnych na jakie napotykają się przedsiębiorcy i osoby chcące założyć własną działalność gospodarczą. Wysokie podatki i niskie dochody wpływają na niechęć przedsiębiorców do tworzenia własnych biznesów.

Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze sołectwa Piła i całej Gminy Gostycyn.

Wykres 4. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze sołectwa Piła

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Gostycynie

Sfera środowiskowa

W 2015 r. WIOŚ w Bydgoszczy przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim. Klasyfikację stanu powietrza dla tego obszaru wykonuje się w 4 strefach: aglomeracji bydgoskiej, mieście Toruń, mieście Włocławek i w strefie kujawsko-pomorskiej. Gmina Gostycyn należy do strefy kujawsko-pomorskiej.

Podstawą klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są wartości poziomów: dopuszczalnego, dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, docelowego i celu długoterminowego, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031). Zidentyfikowany powyżej stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego strefy kujawsko-pomorskiej, odnosi się do obszaru sołectwa Piła i stanowi świadectwo umiarkowanego stanu powietrza atmosferycznego na niniejszym obszarze. Stężenia zanieczyszczeń tj. SO₂, NO₂, C₆H₆, CO, O₃ oraz metali: Pb, Cd, Ni, As nie przekraczały wartości dopuszczalnych, dlatego też klasą wynikową dla wymienionych zanieczyszczeń jest klasa A. Natomiast poziomy stężenie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu kształtowały się powyżej poziomu dopuszczalnego, co zadecydowało o klasyfikacji wynikowej C dla tych zanieczyszczeń. Najwyższe stężenia B(a)P zanotowano na terenach, gdzie emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków jest dominująca. Głównym zagrożeniem dla powietrza atmosferycznego i całego środowiska na tym terenie jest wysoki poziom stężeń odnotowywany w okresie grzewczym. Nowe budownictwo jednorodzinne wykorzystuje częściowo ekologiczne nośniki ciepła (olej opałowy), ale na tym terenie większość budynków posiada tradycyjne kotłownie na paliwa stałe (węgiel, miał węglowy, koks). Niewątpliwym problemem jest nagminne spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości, a także odpadów, w tym tworzyw sztucznych, gumy i tekstyliów. W związku z tym, do atmosfery przedostają się duże ilości sadzy, węglowodorów aromatycznych, merkaptanów i innych szkodliwych dla zdrowia ludzi związków chemicznych. To niekorzystne zjawisko nasila się szczególnie w okresie grzewczym, co może powodować wyraźne okresowe pogorszenie stanu sanitarnego powietrza na terenach zasiedlonych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Ta sytuacja jest szczególnie uciążliwa także dla mieszkańców terenów o słabych warunkach przewietrzania.

Na terenie sołectw źródeł zanieczyszczenia gleb jest działalność rolnicza o średnim poziomie intensywności nawożenia i stosowania środków chemicznych.

Jednym z walorów tego terenu jest występowanie obszarowych form ochrony przyrody. W granicach obszaru leży Obszar Chronionego Krajobrazu – Zalew Koronowski. Teren ten obejmuje w większości tereny leśne wchodzące w skład kompleksu Borów Tucholskich.

Zalew jest częścią turystycznego wodnego szlaku rzeki Brdy. Obszar ten charakteryzuje się występowaniem na jego terenie dolin rzek i znacznej ilości jezior, lasów i urozmaiconego ukształtowania powierzchni. Występujące tutaj tereny bagienne i podmokłe są miejscem lęgowym dla ptaków wodnych, a rosnące tu lasy stanowią korytarz ekologiczny.

Źródło: <http://www.nasze.kujawsko-pomorskie.pl>

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Sieć osadnicza na tym terenie charakteryzuje się budową rozproszoną. Ponadto obszar ten nie jest skanalizowany. W części obszaru w gospodarstwach domowych występują bezodpływowe zbiorniki ścieków (szamba), które często jednak nie spełniają wymogów ochrony środowiska. Ścieki wywożone są pojazdami asenizacyjnymi. W wielu przypadkach zbiorniki te nie są terminowo opróżniane, bądź ścieki odprowadzane są z nich bezpośrednio do gleby, a stąd do podziemnych warstw wodonośnych będących źródłem wody pitnej.

Znajdują się tutaj również tereny po byłych kopalniach węgla brunatnego.

Na terenie sołectwa Piła brak jest placów zabaw i infrastruktury sportowej, a także świetlicy wiejskiej. Część z budynków na tym terenie wymaga podjęcia odpowiednich działań termomodernizacyjnych oraz remontowych, co pozwoli na nadanie obiektom nowych funkcji – miejsc spotkań i wypoczynku dla społeczności. Ponadto, modernizacji wymagają również niektóre fragmenty sieci drogowej. Na terenie sołectwa Piła brak: utwardzonych dróg gminnych, wystarczającej ilości chodników, a istniejąca część dróg, chodników prowadzących do funkcjonujących obiektów użyteczności publicznej znajduje się w złym stanie technicznym, utrudnia komunikację, a nawet stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności.

Obszar ten nie jest podłączony do gazociągu, w związku z czym potrzeby te są przez mieszkańców zaspokajane przez stosowanie butli gazowych.

Występuje tutaj dostęp do sieci telekomunikacji, internetu i telefonii komórkowej. Jednakże potrzeby w zakresie dostępu do szerokopasmowego internetu nie są wystarczająco zaspokajane.

OBSZAR SOŁECTWA PRUSZCZ Z WYŁĄCZENIEM TERENÓW LEŚNYCH

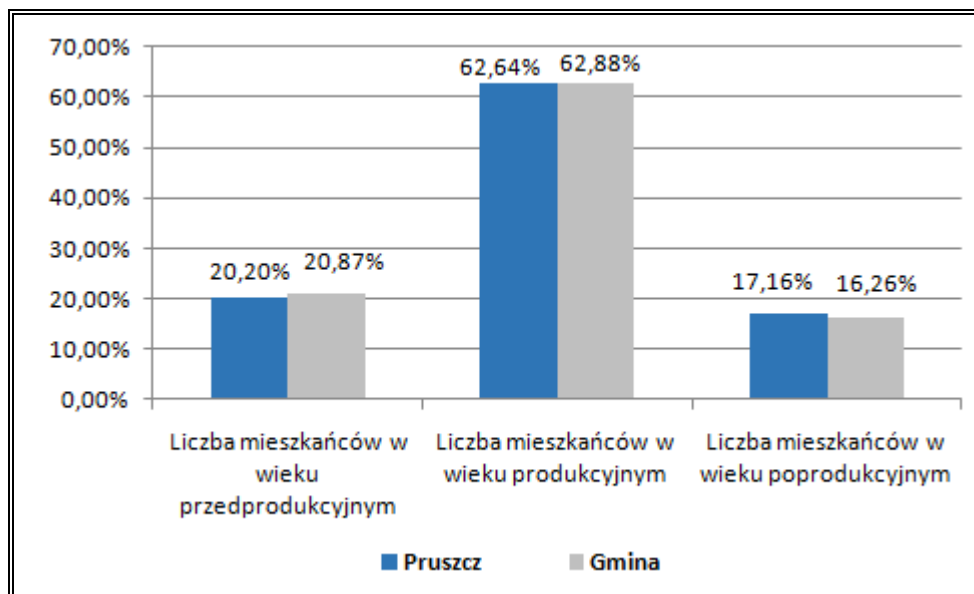
Sfera społeczna

Podobszar sołectwa Pruszcz został objęty w części osadniczej obszarem rewitalizacji. Wyłączono z niego tereny niezamieszkałe - tereny leśne. W związku z powyższym, podobszar ten zajmuje powierzchnię 976,11 ha, co stanowi 7,20% powierzchni Gminy Gostycyn, a jest zamieszkiwany przez 886 osób, co stanowi 16,52 % wszystkich

mieszkańców Gminy. Jest to podobszar drugi pod względem powierzchni i liczby ludności na terenie Gminy zaraz bo sołectwie Gostycyn, będącym siedzibą władz administracyjnych.

Ze względu na strukturę populacji, najliczniejszą grupę na analizowanym terenie w 2015 roku stanowili również mieszkańcy w wieku produkcyjnym, następnie w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Na poniższym wykresie przedstawiony został udział % ludności wg ekonomicznych grup wieku do ogółu ludności na danym obszarze.

Wykres 5. Udział % ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem na obszarze sołectwa Pruszcz w 2015 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Gostycyn

Sytuacja dotycząca ekonomicznych grup wieku na terenie sołectwa Pruszcz wykazuje podobną tendencję jak wcześniej omawiana struktura sołectwa Piła. Jest to zjawisko niekorzystne, jednakże w przypadku tego podobszaru rewitalizacji wartości odbiegają w nieco mniejszym stopniu niż w poprzednio analizowanym podobszarze od wartości dla Gminy. Zjawisko to rodzi określone konsekwencje dla osób nie tylko których dotyczy, ale przede wszystkim osób z najbliższego otoczenia i dla całego społeczeństwa. Na terenie rewitalizowanym udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym terenie jest wyższy niż średnia dla całej Gminy. Coraz większą część mieszkańców tego terenu stanowią osoby w wieku emerytalnym. Jest to poważne zagrożenie dla budżetu Gminy i oddziałuje na poziom życia ludności.

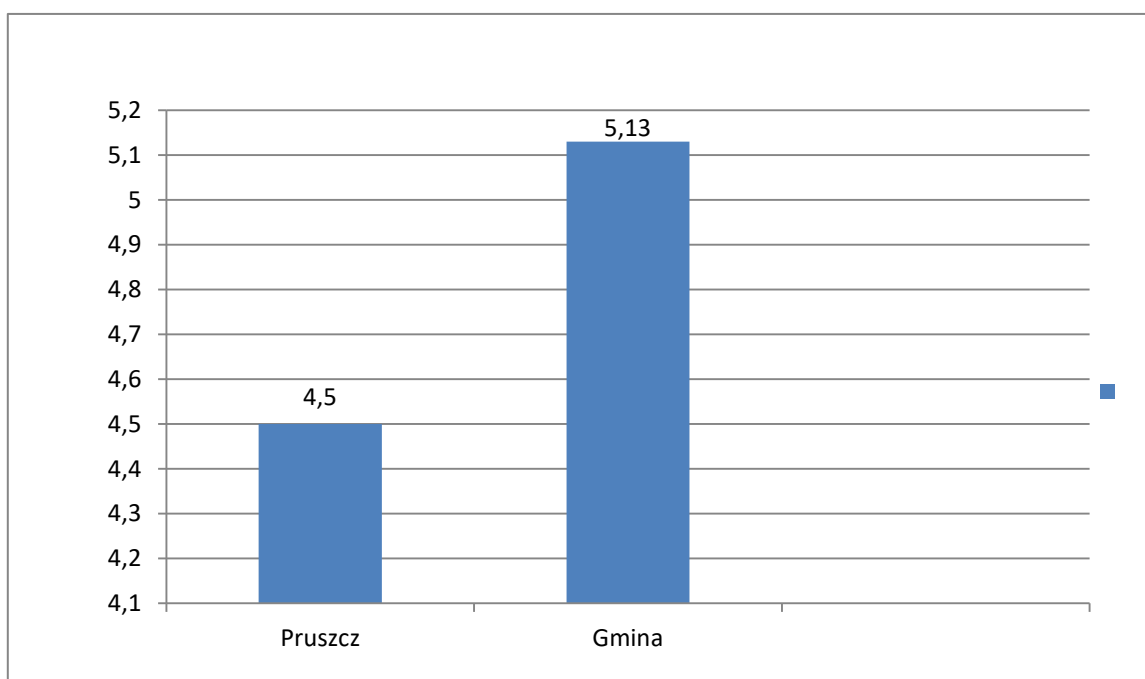
Mieszkańcy tego obszaru stanowili największą liczbę beneficjentów pomocy społecznej – 22,69% (tj. 113 mieszkańców) wszystkich osób w Gminie korzystających z pomocy społecznej. Spośród nich najwięcej osób korzystało z pomocy z powodu ubóstwa, uzależnienia i bezrobocia.

Liczba osób bezrobotnych na tym terenie wynosi 50, co stanowi 9,01% wszystkich bezrobotnych na terenie Gminy. 10 z nich ma prawo do otrzymywania zasiłku, 1 osoba z nich jest niepełnosprawna.

Sfera gospodarcza

Mieszkańcy wyznaczonych terenów głównie zajmują się przede wszystkim prowadzeniem działalności wielokierunkowej z przewagą rolniczo-roślinnej, ale również także hodowlą trzody chlewnej. Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze sołectwa Pruszczy i całej Gminy Gostycyn.

Wykres 6. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze sołectwa Pruszczy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Gostycynie

Powyższe dane dotyczące stopnia przedsiębiorczości, wskazują, że poziom rozwoju gospodarczego mieszkańców sołectwa Pruszczy są niewystarczające. Zjawisko to wpływa na stan kryzysowy obszaru.

Sfera środowiskowa

Pokrywające teren Gminy gleby cechują się najlepszą w powiecie przydatnością rolniczą. Sołectwo Pruszczy charakteryzuje się najlepszymi warunkami i glebami na południe od Kamienicy. Ponadto, okolice te to tereny o przydatnych rolniczo glebach kompleksu żytniego bardzo dobrego.

Na terenie tego podobszaru również występuje problem niskiej emisji. Analogicznie w stosunku do pozostałych obszarów na tym terenie większość budynków posiada

tradycyjne kotłownie na paliwa stałe (węgiel, miał węglowy, koks), które powodują, że do atmosfery przedostają się duże ilości sadzy, węglowodorów aromatycznych, merkaptanów i innych szkodliwych dla zdrowia ludzi związków chemicznych.

Jednym z walorów tego terenu jest również występowanie obszarowych form ochrony przyrody, do których należy Obszar Chronionego Krajobrazu – Zalew Koronowski.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na terenie tym funkcjonuje sieć wodociągowa i kanalizacyjna. W Pruszczu funkcjonuje również Szkoła Podstawowa. Ponadto przez teren ten przebiega droga wojewódzka nr 237.

Obszar ten posiada tereny po byłym węźle kolejowym PKP. Na terenie tym występuje niewystarczającą liczbą ciągów pieszo-rowerowych oraz braki infrastruktury turystycznej. Jest to sytuacja niekorzystna, przyczyniająca się do pogłębienia problemu „niskiej emisji”, wpływającej niekorzystnie na jakość środowiska przyrodniczego i zdrowie mieszkańców.

Obszar ten nie jest podłączony do gazociągu, w związku z czym potrzeby te są przez mieszkańców zaspokajane przez stosowanie butli gazowych.

Występuje tutaj dostęp do sieci telekomunikacji, internetu i telefonii komórkowej. Jednakże potrzeby w zakresie dostępu do szerokopasmowego internetu nie są wystarczająco zaspokajane.

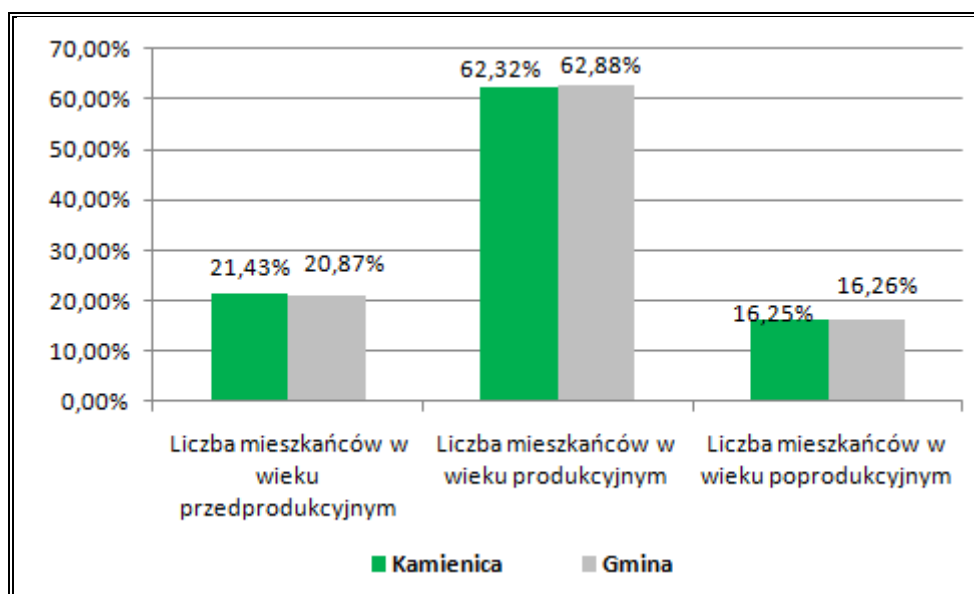
OBSZAR SOŁECTWA KAMIENICA

Sfera społeczna

Głównymi problemami występującymi na terenach wyznaczonych do rewitalizacji w strefie społecznej m.in. są negatywne zjawiska bezrobocia, czy przestępczości.

Z kolei podobszar Sołectwo Kamienica zajmuje ono powierzchnię 950 ha, co stanowi 7,00% powierzchni Gminy Gostycyn. Jego obszar zamieszkuje 560 osób, co stanowi 10,44% wszystkich mieszkańców Gminy. Podział ze względu na liczebność ekonomicznych grup wieku kształtuje się tak samo jak przy pozostałych sołectwach i całej Gminie.

Wykres 7. Udział % ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem na obszarze sołectwa Kamienica w 2015 roku

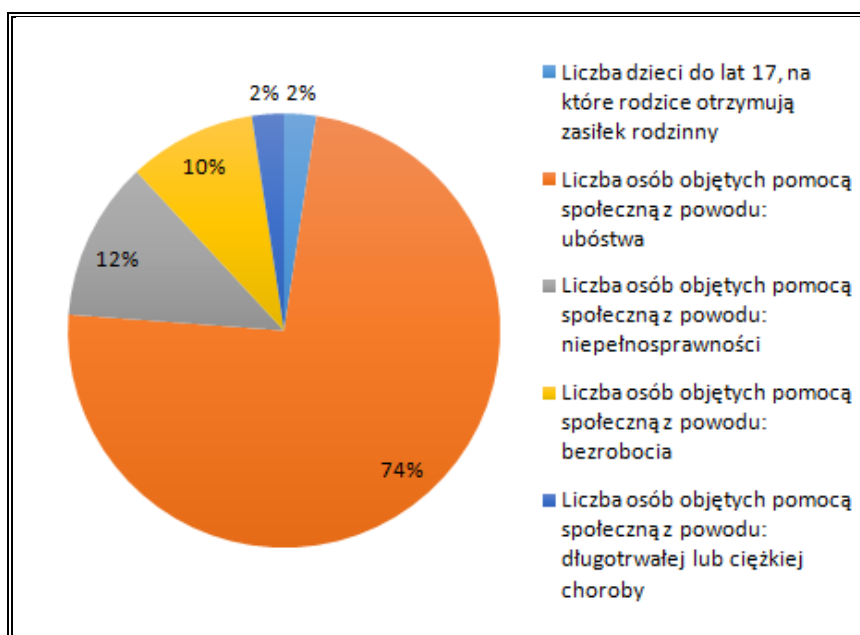

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Gostycyn

Sytuacja dotycząca ekonomicznych grup wieku na terenie sołectwa Kamienica jest korzystniejsza pod względem przyrostu naturalnego i liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do wartości dla Gminy. Ponadto, zjawisko starzenia się społeczności na tym terenie, również jest mniej zaawansowane.

Najwięcej osób na obszarze sołectwa Kamienica korzystało z pomocy społecznej z powodu ubóstwa (31 mieszkańców), w tym z niepełnosprawnościami (5 mieszkańców). Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej na tym obszarze w ogóle beneficjentów wynosi: 6,22%.

Wykres 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej wg powodów

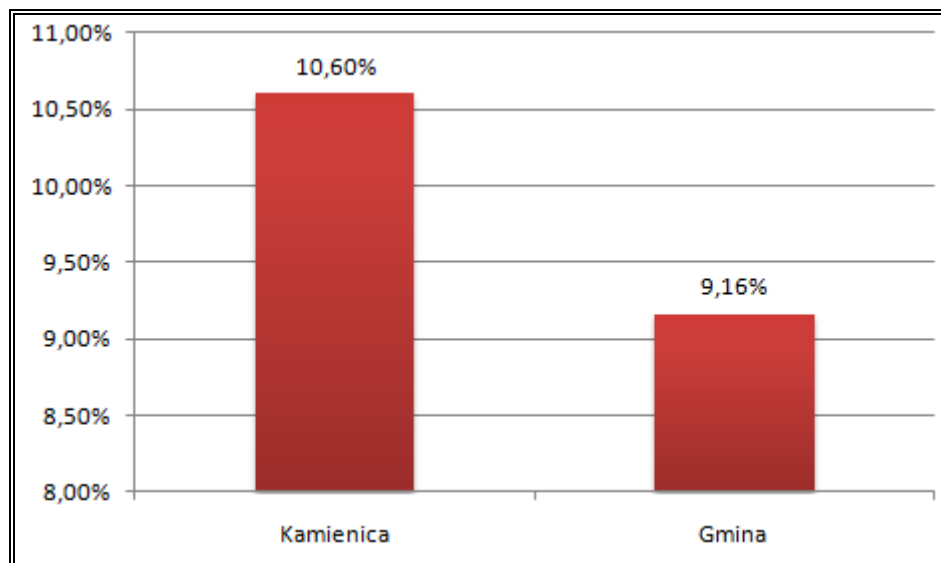
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Gostycynie

Na terenie tym występuje również wysokie bezrobocie. Zarejestrowano tutaj 37 bezrobotnych, w tym:

- liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej: 20 osób,
- liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące: 5 osób,
- liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku: 6 osób,
- liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych 3 osoby,
- liczba bezrobotnych w okresie do 12 m-cy od dnia zakończenia nauki: 3 osoby,

Najdokładniej jednak problem bezrobocia określa wskaźnik liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym i jego wartość, która jest powyżej średniej dla Gminy.

Wykres 9. Udział liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym na terenie sołectwa Kamienica

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Gostycyn i z PUP w Tucholi

Wynikiem bezrobocia jest występowanie m.in. ubóstwa, które charakteryzuje się brakiem dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki. Ponadto, problem ten godzi w materialne podstawy bytu rodzin, zmniejsza szanse edukacyjne dzieci, często prowadzi również do rozpadu rodziny. Zjawisko to staje się coraz bardziej powszechne i niebezpieczne, gdyż niemożność zaspokojenia swoich potrzeb często prowadzi do frustracji oraz patologii.

Na terenie obszaru rewitalizowanego zdiagnozowano również wyższy od średniej dla Gminy wskaźnik przestępczości. Przestępstwo w PEW definiowane jest jako: „zawinione zachowanie się człowieka, zabronione przez ustawę pod groźbą kary jako społecznie niebezpieczne”. Zjawisko to pociąga za sobą określone sankcje oraz odciska także negatywne piętno na życiu jednostki, a zwłaszcza osób nieletnich oraz wpływa na brak poczucia bezpieczeństwa.

Wskaźnik przestępstw kryminalnych popełnionych na tym na 1000 mieszkańców przyjmuje wartość 3,57, co wskazuje na bardziej nasilone występowanie tego problemu na tym terenie, gdyż wartość dla Gminy wynosi 3,17.

Zjawisko przestępczości jest wynikiem wielu czynników: kryzysu w rodzinie, niepowodzeń życiowych, zagrożeń wynikających z uzależnień. W ostatnich latach zauważalne jest rozprzestrzenianie się tego negatywnego zjawiska, co powinno wpłynąć na wzmożenie podejmowanych działań profilaktycznych w celu jego ograniczenia i wyeliminowania.

Sfera gospodarcza

Na terenie tym działalność prowadzi 13 zarejestrowanych (aktywnych) przedsiębiorców. Wysokiej jakości gleby i warunki środowiskowe wpływają na rozwój rolnictwa i mogą wpłynąć na rozwój turystyki. Na terenie tym nie funkcjonują duże przedsiębiorstwa.

Sfera środowiskowa

Na południu Kamienicy występują bardzo dobre warunki glebowe pod działalność rolniczą. Ponadto, znajdują się tutaj również obszary cenne przyrodniczo, które wpływają na walory środowiskowo- turystyczne tego terenu.

Jednym z problemów tego obszaru jest jak dla wcześniejszych sołectw nasilający się w ostatnich latach problem niskiej emisji, które powodują, zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego na tym terenie, szczególnie w okresie grzewczym.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na terenie tym występują powierzchnie zdegradowane. W Kamienicy znajduje się osiedle po byłych PGR. W wyniku jego likwidacji, na terenie tym do dziś odczuwalne są problemy społeczno-gospodarcze. Pociągnęły za sobą drastyczne ograniczenie miejsc pracy i wynikające z tego pozostałe problemy związane z zaspokojeniem wszelkich potrzeb mieszkańców. Zdeastrowany po części majątek na tych terenach wpływa na nieestetyczną przestrzeń obszaru.

Na obszarze tym znajdują się zabytki architektury i budownictwa: zespół pałacowy: Pałac 1770-1790 remont, Mur 1770-1790 remont, Park pocz. XIX w., budynek administratora: obiekt mieszkalny, mur ok. 1890 r., stajnia murowana XIX w., dwie obory murowane z 1859 r., budynek gospodarczy murowany w 1890 r., stodoła 1885 r., ogrodzenie murowane koniec XVIII i pocz. XIX w., młyn murowany w 1870 r., siłownia młynna murowana w 1870 r.

Mieszkańcy mają dostęp do sieci wodociągowej, na terenie tym występuje sieć kanalizacji sanitarnej o długości 3,1 km. Obszar ten nie jest podłączony do gazociągu, w związku z czym potrzeby te są przez mieszkańców zaspokajane przez stosowanie butli gazowych.

Występuje tutaj dostęp do sieci telekomunikacji, internetu i telefonii komórkowej. Jednakże potrzeby w zakresie dostępu do szerokopasmowego internetu nie są wystarczająco zaspokajane. Ponadto w sołectwie tym brak wystarczającej liczby ciągów pieszo-rowerowych.

Potencjał w zakresie rewitalizacji

Potrzeby mieszkańców wywarły znaczny wpływ na zakres planowanych działań, które mają doprowadzić do ożywienia społeczno – gospodarczego nie tylko obszarów rewitalizowanych, ale całej Gminy Gostycyn. Warto zaznaczyć, że działania rewitalizacyjne, zwłaszcza na terenie przeznaczonym do rewitalizacji, będą skupiały się nie tylko na ograniczaniu

problemów społeczno-gospodarczych, ale również do wykorzystania istniejących potencjałów. W stanie obecnym potencjały te podlegają silnym ograniczeniom. Do potencjałów występujących na terenie obszaru rewitalizacji należy zaliczyć m.in.: miejscową społeczność chętną do działania, atrakcyjne tereny mieszkaniowe, atrakcyjne walory przyrodniczo – historyczne terenu, dogodne położenie geograficzne, rozwój usług turystycznych oraz obecność terenów inwestycyjnych gotowych do zagospodarowania.

7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja wyznaczonego obszaru rewitalizacji po rewitalizacji jest stanem, do którego dążyć będzie Gmina poprzez określone kierunki działań. Wizja obrazuje przyszły wizerunek obszarów rewitalizowanych Gminy, który zostanie osiągnięty dzięki realizacji wyznaczonych celów strategicznych.

Z uwagi na występujące problemy społeczno – ekonomiczne, władze Gminy planują podjąć działania, zmierzające do rewitalizacji obszarów, na których zidentyfikowano najwięcej negatywnych zjawisk. Zdiagnozowane zjawiska kryzysowe, wymagają podjęcia natychmiastowych, odpowiednich działań, które będą ograniczały ich skalę i niwelowały skutki. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych wynika z przedstawionej diagnozy obszaru rewitalizacji. Głównymi problemami, które należy zniwelować są zdiagnozowane problemy społeczne tj. bezrobocie, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niski poziom bezpieczeństwa mieszkańców oraz niski poziom dochodów. Ponadto, infrastruktura społeczna na tych terenach nie zaspokaja w pełni potrzeb mieszkańców i nie jest dostosowana do prowadzenia działań. Brak wystarczającej liczby zajęć dodatkowych dla dzieci, a także kursów i szkoleń dla dorosłych wpływa na pogłębianie się problemów i alienację społeczną. Ponadto, mieszkańcy podczas konsultacji zwrócili uwagę na problemy ze sfery infrastrukturalnej ograniczające dostępność uczestnictwa w zajęciach. Należą do nich m.in. niewystarczająca infrastruktura pieszo-rowerowa, droga (w tym oświetlenia), brak obiektów infrastruktury rekreacyjnej i miejsc spotkań.

Na podstawie diagnozy stanu obszaru rewitalizacji, analizy zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów oraz na podstawie konsultacji z mieszkańcami, sformułowano następującą wizję obszaru rewitalizacji po rewitalizacji:

Wizja

Obszar rewitalizacji Gminy Gostycyn (sołectwo Piła, Kamienica, Pruszcza) miejscem uzdrowionym i odnowionym społecznie o atrakcyjnych warunkach do życia i rozwoju, zamieszkiwanych przez ludzi aktywnych i przedsiębiorczych, poprzez podjęcie działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, wpływających na poprawę trudnej sytuacji społeczno-gospodarczej mieszkańców terenów rewitalizowanych, kształtujących skuteczne i aktywne postawy społeczne oraz wspierające lokalne inicjatywy.

Rozwiązaniem wyżej przedstawionych problemów i realizacji założonej wizji będą podjęte i przedstawione w dalszej części Programu przedsięwzięcia/projekty rewitalizacyjne. Planowane działania ukierunkowane są m.in. na podnoszenie kwalifikacji zawodowych, zwiększenie aktywności społeczności lokalnej poprzez rozwijanie pasji i zainteresowań mieszkańców, a także z zakresu poprawy stanu infrastruktury technicznej i tworzenia atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego.

Realizacja założonej wizji i rewitalizacja zdegradowanych i zmarginalizowanych obszarów wskazanych jako problemowe, ma na celu pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w zagrożonym dysfunkcjami społecznymi obszarze. Działania naprawcze prowadzić będą do polepszenia jakości życia mieszkańców, w tym zwiększenia ich szans na zatrudnienie. Ponadto pozwolą one na trwałą odnowę obszaru, poprawę ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy.

Zaplanowane działania będą również spowodują wystąpienie efektu synergicznego, który wpłynie na poziom życia wszystkich mieszkańców Gminy Gostycyn. W wyniku eliminacji negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizowanym, które często również oddziałują i wychodzą poza granice obszaru Gmina stanie się obszarem „uzdrowionym” społecznie. Proces wdrażania wizji stanie się również dalszym impulsem do rozwoju Gminy Gostycyn. Organizacja zajęć, spotkań, wpłynie na stworzenie i nawiązanie wspólnotowych relacji. Odnowa zdegradowanej przestrzeni przyczyni się do atrakcyjności sołectw dla turystów, ale także wpłynie na poprawę estetyki całego obszaru Gminy Gostycyn.

8. Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych

Przedstawione w tym rozdziale cele rewitalizacyjne i kierunki działań, są odpowiedzią na wcześniej zdiagnozowane problemy i potrzeby. Zostały one przedstawione dla całego

obszaru rewitalizacji. Podobszary rewitalizacji położone są obok siebie i występują na nich podobne problemy w poszczególnych sferach.

Sformułowana wizja obszaru rewitalizacji zostanie zrealizowana przez dwa główne cele. Ich zadaniem jest ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizowanym. Spełnienie ich założeń będzie możliwe poprzez określenie kierunków działań. Następnie każdy z kierunków będzie realizowany za pomocą określonych przedsięwzięć. W tabeli poniżej przedstawiono cele rewitalizacji i kierunki działań.

Tabela 12. Cele rewitalizacji i kierunki działań

CEL STRATEGICZNY	
<i>AKTYWNA REWITALIZACJA SPOŁĘCZNA POWIĄZANA Z DZIAŁANAMI INFRASTRUKTURALNYMI</i>	
Cele rewitalizacji	
CEL 1	CEL 2
WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I OGRANICZENIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	DOSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TECHNICZNEJ W CELU NIWELACJI ZJAWISK KRYZYSOWYCH
KIERUNKI DZIAŁAŃ	
Zintegrowanie mieszkańców i zapobieganie wykluczeniu społecznemu	Rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej
Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja ekonomiczna mieszkańców	Poprawa jakości infrastruktury technicznej
Poprawa bezpieczeństwa publicznego i likwidacja negatywnych zjawisk społecznych	Rozwój infrastruktury środowiskowej

Źródło: Opracowanie własne

Rewitalizacja w sposób kompleksowy przyczyni się do naprawy sytuacji w Gminie Gostycyn w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej szczególnie na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi.

Podstawowym elementem systemu monitoringu i oceny jest ustalenie wskaźników, które będą wykorzystywane do monitorowania postępów w zakresie osiągania celów i realizacji zadań określonych w programie. Poniżej przedstawiono główne wskaźniki monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn na lata 2017-2023.

Wskaźniki te przedstawiono w oparciu o określone wskaźniki docelowe. Wartość poszczególnych wskaźników bazowych przyjmuje wartości zerowe, gdyż są one trudne do zweryfikowania, co powoduje, że każda zmiana wartości bazowej wskaźnika stanowić będzie realizację celów *Gminnego Programu Rewitalizacji*.

Tabela 13. Wskaźniki monitorowania

L.p.	Nazwa wskaźnika	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa	Wartość docelowa
CEL REWITALIZACYJNY 1: WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I OGRANICZENIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH				
1.	Liczba zrealizowanych projektów społecznych	Urząd Gminy Gostycyn	0	6
2.	Liczba utworzonych nowych miejsc pracy	Urząd Gminy Gostycyn	0	2
3.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie	0	30
4.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi	0	10
5.	Liczba dzieci, które rozwinęły swoje umiejętności i zainteresowania w wyniku udziału w zajęciach	Urząd Gminy Gostycyn	0	335
CEL REWITALIZACYJNY 2: DOSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I TECHNICZNEJ W CELU NIWELACJI ZJAWISK KRYZYSOWYCH				
3.	Liczba wyposażonych świetlic wiejskich	Urząd Gminy Gostycyn	0	1
4.	Liczba siłowni na świeżym powietrzu	Urząd Gminy Gostycyn	0	2
5.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Urząd Gminy Gostycyn	0	1
6.	Liczba dostosowanych pomieszczeń w Szkole Podstawowej	Urząd Gminy Gostycyn	0	1
7.	Liczba osób korzystająca ze rewitalizowanych obszarów	Urząd Gminy Gostycyn	0	1 582

Źródło: Opracowanie własne

9. Lista planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Realizacja *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn* oraz osiągnięcie założeń dokumentu będzie możliwa dzięki przeprowadzeniu szeregu projektów rewitalizacyjnych. Pozwolą one na wyprowadzenie obszaru rewitalizowanego ze stanu kryzysowego. Przewidziane do realizacji projekty opierają się w pierwszej kolejności na działaniach ze sfery społecznej, tzw. działaniach miękkich. Ich dopełnieniem jest realizacja projektów infrastrukturalnych, czyli tzw. działań twardych, które wspomogą wykonanie działań miękkich i wpłyną na skuteczność ich działań. Przyjęte podejście wpłynie w sposób kompleksowy na zapewnienie trwałych efektów prowadzonego procesu rewitalizacji oraz wpłynie na zrównoważony rozwój całej Gminy Gostycyn.

Poniżej przedstawiony został wykaz głównych projektów społecznych i infrastrukturalnych zaplanowanych do realizacji w ramach przedmiotowego *Programu Rewitalizacji*. Projekty te stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji problemy w poszczególnych sferach.

Tabela 14. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/ realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
Obszar rewitalizacji 1 – Sołectwo Kamienica	Cel rewitalizacji: Wzrost aktywności społecznej i ograniczenie problemów społecznych								
	Kierunek działań: Zintegrowanie mieszkańców i zapobieganie wykluczeniu społecznemu								
	1.Zajęcia językowe dla mieszkańców	1. Zajęcia językowe dla mieszkańców	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja zajęć (klas) językowych dla wszystkich grup	Kamienica	100 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych w programie	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	2.Zajęcia dodatkowe dla mieszkańców	2. Zajęcia dodatkowe dla mieszkańców	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja zajęć dodatkowych dla wszystkich grup wiekowych (np. rytmika, taneczne, śpiew, programowanie, praktyczna nauka języków obcych itp.)	Kamienica	150 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych w programie	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	3..Zajęcia dla osób starszych	3. Organizacja czasu wolnego dla osób starszych	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja zajęć dla osób starszych w celu przeciwdziałania ich wykluczenia społecznego oraz ich integracja i organizacja czasu wolnego np. poranki muzyczne dla seniorów, wyjazdy turystyczne itd.	Kamienica	100 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych w programie	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	Cel rewitalizacji: Wzrost aktywności społecznej i ograniczenie problemów społecznych								
	Kierunek działań: przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja ekonomiczna mieszkańców								
	4. Szkolenia dla mieszkańców	4 Aktywizacja zawodowa mieszkańców	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja zajęć dla mieszkańców w celu nabycia kwalifikacji i umiejętności przydatnych na rynku pracy	Kamienica	150 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	5. Kursy przekwalifikujące lub podnoszące kwalifikacje zawodowe	5. Nabywanie dodatkowych umiejętności	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja kursów dla mieszkańców w celu przekwalifikowania się lub nabycia dodatkowych kwalifikacji i umiejętności przydatnych na rynku pracy	Kamienica	150 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	6. Organizacja miejsc pracy mieszkańcom	6. Organizacja miejsc pracy mieszkańcom	gospodarczy	Gmina Gostycyn, lokalni przedsiębiorcy	Organizacja prac interwencyjnych/robót publicznych/staży dla mieszkańców	Kamienica	150 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej
	Cel rewitalizacji: Wzrost aktywności społecznej i ograniczenie problemów społecznych								
	Kierunek działań: Poprawa bezpieczeństwa publicznego i likwidacja negatywnych zjawisk społecznych								
	7. Zajęcia dla osób z trudnych rodzin	7. Zajęcia dla osób z trudnych rodzin	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja zajęć i spotkań dla osób pochodzących z trudnych rodzin oraz borykających się z problemem patologii	Kamienica	50 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych w programie	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	Cel rewitalizacji: Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych								
	Kierunek działań: Rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej								
	8.Zagospodarowanie terenu i adaptacja na cele rekreacyjno-sportowe	8. Stworzenie siłowni na świeżym powietrzu	Przestrzenno-funkcjonalny	Gmina Gostycyn	Wybudowanie siłowni na świeżym powietrzu dla zorganizowania miejsca rekreacji i spędzania aktywnie czasu wolnego	Kamienica	150 tys.	Rozszerzenie oferty spędzania wolnego czasu mieszkańców, wzrost zainteresowania zdrowym stylem życia	Protokół odbioru końcowego, ankietyzacja wśród mieszkańców
	9.Wyposażenie świetlicy wiejskiej	9.Wyposażenie świetlicy wiejskiej do prowadzenia szkoleń i zajęć aktywizujących	Techniczny	Gmina Gostycyn	Wyposażenie świetlicy, gdzie będą odbywać się zajęcia z mieszkańcami w odpowiedni sprzęt niezbędny do prowadzenia działań i potrzebny do organizacji czasu wolnego	Kamienica	100 tys.	Liczba osób korzystających z wyposażonej świetlicy Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Liczba wyposażonych wyposażonych pomieszczeń	Protokół odbioru końcowego, ewidencja osób korzystających z świetlicy
	10.Budowa ścieżki zdrowia w parku na terenie miejscowości Kamienica	10. Budowa ścieżki zdrowia w parku na terenie miejscowości Kamienica	Przestrzenno-funkcjonalny	Gmina Gostycyn	Budowa ścieżki zdrowia na terenie istniejącego parku dla mieszkańców sołectwa Kamienica	Kamienica	300 tys	Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni	Protokół odbioru końcowego, ankietyzacja wśród mieszkańców
	11. Utworzenie lokali komunalnych, socjalnych oraz mieszkań chronionych	11. Utworzenie lokali komunalnych, socjalnych oraz mieszkań chronionych	techniczny	Gmina Gostycyn	Utworzenie lokali komunalnych, socjalnych oraz mieszkań chronionych dla najbardziej potrzebujących mieszkańców sołectwa Kamienica	Kamienica	800 tys	Liczba osób korzystających z nowych lub zaadaptowanych budynków przeznaczonych na cele usług świadczonych na poziomie lokalnych społeczności, Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów przeznaczonych na mieszkania socjalne, wspomagane,	Protokół odbioru końcowego, wywiad środowiskowy po realizacji projektu

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
C-1-2								chronione Liczba nowo utworzonych mieszkań w istniejących budynkach	
	Cel rewitalizacji: Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych								
	Kierunek działań: Poprawa jakości infrastruktury technicznej								
	12. Przebudowa drogi gminnej nr 010565C na działkach nr 527/22 i 522/1 w m. Kamienica	12. Przebudowa drogi gminnej nr 010565C na działkach nr 527/22 i 522/1 w m. Kamienica	Przestrzenno-funkcyjny	Gmina Gostycyn	Przebudowa drogi gminnej nr 010565C na działkach nr 527/22 i 522/1 w m. Kamienica	Kamienica	500 tys.	poprawa dostępu do budynków użyteczności publicznej długość przebudowanych dróg i chodników poprawa dostępności do usług publicznych liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	Protokół odbioru końcowego, dokumentacja techniczna, ankietyzacja wśród mieszkańców
	Cel rewitalizacji: Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych								
	Kierunek działań: rozwój infrastruktury środowiskowej								
	13. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	13. Termomodernizacja i wymiana kotła w spółdzielni mieszkaniowej w miejscowości Kamienica	techniczny	Gmina Gostycyn	Termomodernizacja polegać będzie na ociepleniu ścian, wymianie okien i drzwi zewnętrznych nie spełniających wymaganych parametrów przenika ciepła, ocieplenie stropodachu oraz wymianę starego kotła.	Kamienica	600 tys.	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych poprawa jakości środowiska	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków Audyt energetyczny ex post Protokół odbioru końcowego
	Cel rewitalizacji:								

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	Wzrost aktywności społecznej i ograniczenie problemów społecznych								
	Kierunek działań: Zintegrowanie mieszkańców i zapobieganie wykluczeniu społecznemu								
	1.Zajęcia językowe dla mieszkańców	1. Zajęcia językowe dla mieszkańców	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja zajęć (klas) językowych dla wszystkich grup	Piła	50 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych w programie	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	2.Zajęcia dodatkowe dla mieszkańców	2. Zajęcia dodatkowe dla mieszkańców	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja zajęć dodatkowych dla wszystkich grup wiekowych (np. rytmika, taneczne, śpiew, programowanie, praktyczna nauka języków obcych itp.)	Piła	100 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych w programie	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	3.Zajęcia dla osób starszych	3. Organizacja czasu wolnego osobom starszym	społeczny	Gmina Gostycyn, Stowarzyszenie BUKO	Organizacja zajęć dla osób starszych w celu przeciwdziałania ich wykluczenia społecznego oraz ich integracja i organizacja czasu wolnego np. poranki muzyczne dla seniorów, wyjazdy turystyczne itd.	Piła	300 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych w programie	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	Cel rewitalizacji: Wzrost aktywności społecznej i ograniczenie problemów społecznych								
	Kierunek działań: Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja ekonomiczna mieszkańców								
	4. Szkolenia dla	4. Aktywizacja zawodowa	społeczny	Gmina Gostycyn,	Organizacja zajęć dla mieszkańców w celu nabycia kwalifikacji i umiejętności przydatnych	Piła	300 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem	Liczba uczestników zajęć,

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	mieszkańców	mieszkańców		Stowarzyszenie BUKO	na rynku pracy			społecznym pracujących po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	5. Aktywizacja osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo	5. Utworzenie miejsc pracy przedsiębiorstwa społecznego „Górnicza Wioska”	gospodarczy	Stowarzyszenie BUKO	Utworzenie 2 miejsc pracy w stworzonym przedsiębiorstwie społecznym	Piła	200 tys.	Utworzenie 2 miejsc pracy Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu Zatrudnienie 2 osób na umowę o pracę
	Cel rewitalizacji: Wzrost aktywności społecznej i ograniczenie problemów społecznych								
	Kierunek działań: Poprawa bezpieczeństwa publicznego i likwidacja negatywnych zjawisk społecznych								
	6. Zajęcia dla osób z trudnych rodzin	6. Zajęcia dla osób z trudnych rodzin	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja zajęć i spotkań dla osób pochodzących z trudnych rodzin oraz borykających się z problemem patologii	Piła	20 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych w programie	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	Cel rewitalizacji Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych								
	Kierunki działań: Rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej								

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	7. Zagospodarowanie terenu i adaptacja na cele rekreacyjno-sportowe	7. Wybudowanie małej infrastruktury na świeżym powietrzu	Przestrzenno-funkcyjny	Gmina Gostycyn	Wybudowanie małej infrastruktury na świeżym powietrzu dla zorganizowania miejsca rekreacji i spędzania aktywnie czasu wolnego	Piła	150 tys.	Rozszerzenie oferty spędzania wolnego czasu mieszkańców, wzrost zainteresowania zdrowym stylem życia	Protokół odbioru końcowego, ankietyzacja wśród mieszkańców
	8. Rewitalizacja elementów zabytkowej zabudowy podziemnej kopalni węgla brunatnego w Pile w ramach tworzonego przedsiębiorstwa społecznego „Górnicza Wioska”	8. Rewitalizacja elementów zabytkowej zabudowy podziemnej kopalni węgla brunatnego w Pile w ramach tworzonego przedsiębiorstwa społecznego „Górnicza Wioska”	Techniczny	Stowarzyszenie BUKO	Rewitalizacja elementów zabytkowej zabudowy podziemnej kopalni węgla brunatnego w Pile w ramach tworzonego przedsiębiorstwa społecznego „Górnicza Wioska”	Piła	500 tys.	Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów -100 Liczba zrewitalizowanych elementów zabytkowej zabudowy zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	Protokół odbioru końcowego, ewidencja osób korzystających z elementów zabytkowej zabudowy
	9. Dopuszaenie pomieszczeń w Centrum Edukacji Ekologicznej na potrzeby zajęć/szkoleń dla mieszkańców	9. Dopuszaenie pomieszczeń w Centrum Edukacji Ekologicznej na potrzeby zajęć/szkoleń dla mieszkańców	Techniczny	Gmina Gostycyn/Tucholski Park Krajobrazowy	Dopuszaenie pomieszczeń w sprzęt i materiały dydaktyczne w Centrum Edukacji Ekologicznej na potrzeby zajęć/szkoleń dla mieszkańców	Piła	100 tys.	Liczba osób korzystających z doposażonej infrastruktury Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	Protokół odbioru końcowego, ewidencja osób korzystających z Centrum Edukacji Ekologicznej
rewitalizacji 3 - Sołectwo - Sołectwo	Cel rewitalizacji								
	Wzrost aktywności społecznej i ograniczenie problemów społecznych								
	Kierunki działań: Zintegrowanie mieszkańców i zapobieganie wykluczeniu społecznemu								
	1. Zajęcia językowe dla mieszkańców	1. Zajęcia językowe dla mieszkańców	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja zajęć (klas) językowych dla wszystkich grup	Pruszcz	100 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych w	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								programie	wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	2. Zajęcia dodatkowe dla mieszkańców	2. Zajęcia dodatkowe dla mieszkańców	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja zajęć dodatkowych dla wszystkich grup wiekowych (np. rytmika, taneczne, śpiew, programowanie, praktyczna nauka języków obcych itp.)	Pruszcz	100 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych w programie	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	3. Zajęcia dla osób starszych	3. Organizacja czasu wolnego osobom starszym	społeczny	Gmina Gostycyn (Spółdzielnia Socjalna)	Organizacja zajęć dla osób starszych w celu przeciwdziałania ich wykluczenia społecznego oraz ich integracja i organizacja czasu wolnego np. poranki muzyczne dla seniorów, wyjazdy turystyczne itd.	Pruszcz	50 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych w programie	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	Cel rewitalizacji Wzrost aktywności społecznej i ograniczenie problemów społecznych								
	Kierunki działań: Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja ekonomiczna mieszkańców								
	4. Szkolenia dla mieszkańców	4. Aktywizacja zawodowa mieszkańców	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja zajęć dla mieszkańców w celu nabycia kwalifikacji i umiejętności przydatnych na rynku pracy	Pruszcz	100 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	5. Kursy przekwalifikujące lub podnoszące	5. Nabywanie dodatkowych umiejętności	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja kursów dla mieszkańców w celu przekwalifikowania się lub nabycia dodatkowych kwalifikacji i umiejętności przydatnych na rynku		200 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	kwalifikacje zawodowe				pracy	Pruszcz		opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	Cel rewitalizacji: Wzrost aktywności społecznej i ograniczenie problemów społecznych								
	Kierunek działań: Poprawa bezpieczeństwa publicznego i likwidacja negatywnych zjawisk społecznych								
	6. Zajęcia dla osób z trudnych rodzin	6. Zajęcia dla osób z trudnych rodzin	społeczny	Gmina Gostycyn	Organizacja zajęć i spotkań dla osób pochodzących z trudnych rodzin oraz borykających się z problemem patologii	Pruszcz	50 tys.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych w programie	Liczba uczestników zajęć, listy obecności Ewidencja uczestników i wywiady środowiskowe dotyczące badania dalszych losów uczestników projektu
	Cel rewitalizacji Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych								
	Kierunki działań: Rozwój infrastruktury społecznej i rekreacyjnej								
	7.Przebudowa drogi gminnej nr 010528C w miejscowości Pruszcz	7. Przebudowa drogi gminnej nr 010528C w miejscowości Pruszcz	techniczny	Gmina Gostycyn	Przebudowa drogi gminnej nr 010528C w miejscowości Pruszcz	Pruszcz	500 tys.	poprawa dostępu do budynków użyteczności publicznej długość przebudowanych dróg i chodników poprawa dostępności do usług publicznych liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	Protokół odbioru końcowego, dokumentacja techniczna, ankietyzacja wśród mieszkańców
	8.Dostosowanie pomieszczeń	8.Dostosowanie pomieszczeń	techniczny	Gmina Gostycyn	Dostosowanie pomieszczeń i wyposażenie w odpowiedni sprzęt Szkoły Podstawowej w	Pruszcz	100 tys.	Liczba osób korzystających z zajęć	Protokół odbioru końcowego, ewidencja

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis przedsięwzięcia					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	w Szkole Podstawowej w Pruszczu na potrzeby zajęć/szkoleń dla uczniów i mieszkańców	w Szkole Podstawowej w Pruszczu na potrzeby zajęć/szkoleń dla uczniów i mieszkańców			Pruszczu na potrzeby zajęć/szkoleń dla uczniów i mieszkańców			Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Liczba dostosowanych pomieszczeń	osób korzystających z zajęć dla uczniów i mieszkańców w Szkole Podstawowej w Pruszczu

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Gostycyn

Tabela 15. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
Obszar rewitalizacji 1 Sołectwo Kamienica	Cel rewitalizacji: Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych		
	Kierunek działań: Rozwój infrastruktury społecznej		
	1.	Przestrzenno-funkcjonalny	Doposażenie placu zabaw na terenie miejscowości Kamienica
	Cel rewitalizacji: Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych		
	Kierunek działań: Poprawa jakości infrastruktury technicznej		
	,2.	Przestrzenno-funkcjonalny	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej z miejscowości Pruszcz do miejscowości Kamienica
Obszar rewitalizacji 2 Sołectwo Piła	Cel rewitalizacji: Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych		
	Kierunek działań: Rozwój infrastruktury społecznej		
	1.	Przestrzenno-funkcjonalny	Budowa miejsc parkingowych dla turystów korzystających z usług przedsiębiorstwa społecznego „Górnica Wioska” przy ścieżce rowerowej wzdłuż drogi powiatowej Gostycyn-Piła oraz przy ulicy Świerkowej w Pile
	Cel rewitalizacji: Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych		
	Kierunek działań: Poprawa jakości infrastruktury technicznej		
	2.	Przestrzenno-funkcjonalny	Doposażenie i utworzenie placu zabaw na terenie miejscowości Piła
	3.	Przestrzenno-funkcjonalny	Modernizacja dróg gminnych i powiatowych na terenie sołectwa Piła
	4.	Przestrzenno-funkcjonalny	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej z miejscowości Piła do miejscowości Gostycyn
Obszar rewitalizacji 3 Sołectwo Pruszcz	Cel rewitalizacji: Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych		
	Kierunek działań: Rozwój infrastruktury społecznej		

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
	1.	Przestrzenno-funkcjonalny	Doposażenie placu zabaw na terenie miejscowości Pruszcz
	Cel rewitalizacji: Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych		
	Kierunek działań: Poprawa jakości infrastruktury technicznej		
	2.	Przestrzenno-funkcjonalny	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej z miejscowości Pruszcz do miejscowości Kamienica
	3.	Przestrzenno-funkcjonalny	Zagospodarowanie budynków po byłej stacji kolejowej Pruszcz Bagienica

Źródło: Opracowanie własne, informacje z Urzędu Gminy Gostycyn

Powyższe przedsięwzięcia główne są ze sobą ściśle powiązane. Przedsięwzięcie z zakresu realizacji celu rewitalizacji: Wzrost aktywności społecznej i ograniczenie problemów społecznych ukierunkowane jest na realizację zadań miękkich, które wpływają na ograniczenie lub likwidację zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji problemu. Projekty z zakresu celu 2: Dostosowanie infrastruktury społecznej i technicznej w celu niwelacji zjawisk kryzysowych jest zbiorem projektów infrastrukturalnych, które przyczyniają się do skutecznej realizacji celów społecznych. Stanowią one swoiste narzędzie do niwelowania negatywnych zjawisk społecznych. Zintegrowane, połączone działania społeczne i infrastrukturalne wpływają na kompleksowe rozwiązanie problemów.

Przystosowanie budynków i ich doposażenie w odpowiedni sprzęt i materiały dla organizacji miejsca spotkań, gdzie organizowane będą projekty społeczne związane m.in. aktywizacją mieszkańców stanowią część projektów zintegrowanych. Ponadto, zapewnienie dobrego dostępu (dojazdu) do tych miejsc, wpływa również na efektywniejsze uczestnictwo osób w realizacji projektu.

Utworzenie miejsc rekreacji i zdrowia na terenie sołectw, wpłynie na podniesienie atrakcyjności przestrzeni, w której również będą realizowane przedsięwzięcia na rzecz rewitalizacji społecznej. Sport sprzyja dobremu samopoczuciu fizycznemu i psychicznemu, a także ma wpływ na integrację społeczną. Zainteresowanie aktywnością fizyczną osób wykluczonych społecznie wpłynie pozytywnie na ich powrót do społeczności. Miejsca takie sprzyjają budowaniu relacji społecznych i są ważnym czynnikiem wzmacniania kapitału społecznego obszaru rewitalizacji. Jednocześnie zwiększy się udział terenów zieleni na obszarze rewitalizacji i podniesie atrakcyjność przestrzeni publicznej, w wielu przypadkach cechującej się niskim standardem technicznym i estetycznym. Tworzenie miejsc integracji

społecznej będzie też wpływać na zwiększanie przywiązania mieszkańców do obszaru rewitalizacji i budowaniu tożsamości lokalnej oraz przyczyni się organizacji do redukcji zjawisk patologicznych, takich jak alkoholizm, czy problem przestępczości wśród nieletnich. Ponadto zintegrowany projekt w ramach rewitalizacji elementów zabytkowej zabudowy podziemnej kopalni węgla brunatnego w Pile w ramach tworzonego przedsiębiorstwa „Górnicza Wioska” wpłynie na poprawę zatrudnienia i realizację projektu EDS, związanego z utworzeniem nowych miejsc pracy.

Reasumując, przewidziane do realizacji projekty opierają się w pierwszej kolejności na działaniach ze sfery społecznej, tzw. działaniach miękkich, ukierunkowanych głównie na aktywizację i integrację społeczno-zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów. Ich dopełnieniem będzie realizacja projektów infrastrukturalnych, czyli tzw. działań twardych, które wspomogą wykonanie działań miękkich i wpłyną na skuteczność ich działań. Inwestycje w infrastrukturę zaplanowane w dokumencie będą stanowiły narzędzie do zmian społeczno-gospodarczych na obszarach rewitalizowanych, a nie ich główny cel. Przyjęte podejście wpłynie w sposób kompleksowy na zapewnienie trwałych efektów prowadzonego procesu rewitalizacji oraz wpłynie na zrównoważony rozwój całej Gminy Gostycyn.

10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym Programem Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn łączy ze sobą działania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne. W związku z tym, w sposób kompleksowy przyczynia się do rozwiązania problemów istniejących na wyznaczonym terenie zdegradowanym. Powyższe sfery są wzajemnie ze sobą powiązane i uzupełniają się. Program jest nastawiony na realizację głównie projektów „miękkich”, jednakże dla dopełnia części z tych działań planuje się przeprowadzenie również projektów „twardych”.

Komplementarność przestrzenna, problemowa, proceduralno-instytucjonalna, międzyokresowa oraz źródeł finansowania, pozwoli na efektywne oddziaływanie na wyznaczone obszary kryzysowe oraz poprzez efekt synergiczny wpłynie także na rozwój i poprawę warunków życiowych całej Gminy.

Dla rewitalizowanego obszaru wyznaczono projekty główne i projekty uzupełniające. Priorytetem dla Gminy jest realizacja projektów głównych, które w największym stopniu i w najlepszy sposób, przyczyniają się do poprawy sytuacji występującej na danym obszarze.

Powyższe projekty uzupełniane będą również dodatkowymi projektami, które realizowane będą poza granicami obszaru rewitalizowanego, jednakże są wzajemnie powiązane i w pewnym stopniu oddziałują na ten obszar, a także realizują cele wyznaczone dla Programu.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

W Programie uwzględnione zostały projekty, które realizowane są poza granicami obszaru rewitalizacji, ale mogą wywierać na niego wpływ. Wynikają one z występującego tzw. efektu synergii pomiędzy poszczególnymi działaniami.

Komplementarność przestrzenna opierać się będzie na:

- wzajemnym dopełnianiu się działań w przestrzeni Gminy (wpływ rewitalizacji na studia i plany miejscowe);
- zapobieganiu przenoszeniu problemów na inne tereny;
- ciągłej analizie następstw podejmowanych decyzji dla polityki przestrzennej Gminy.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

W Programie zaplanowano realizację projektów dopełniających się wzajemnie tematycznie we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej, aby w sposób kompleksowy rozwiązać przyczyny kryzysu występujące na obszarze zdegradowanym. Działania w zakresie rewitalizacji, powiązane są również ze strategicznymi decyzjami Gminy.

Komplementarność problemowa opierać się będzie na:

- wzajemnym dopełnianiu się działań sektorowych (dopełnienie programów, inwestycji służącym celom społecznym);
- parametryzacji pożądanego stanu, do którego osiągnięcia prowadzi realizacja programu (wskaźniki rezultatu);
- ocenie spójności działań z efektami analiz na obszarze województwa (monitorowanie i ocena wpływu rewitalizacji na wskaźniki regionalne).

Planowane do realizacji projekty na terenie Gminy, które będą realizowane poza granicami obszaru rewitalizowanego, ale będą miały na niego bezpośredni lub pośredni wpływ to:

- Budowa kolektora sanitarnego tłoczego z terenu gminy Gostycyn do systemu kanalizacji Miasta i Gminy Tuchola realizowanego w dwóch etapach;
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych na terenie Gminy Gostycyn;

- Modernizacja energetyczna budynku Domu Dziennego Pobytu przy ulicy Słonecznej 4 w Gostycynie.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Struktura i system zarządzania *Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn*, pozwala na efektywne współdziałanie ze sobą różnych instytucji, co wpłynie na skuteczniejsze rozwiązywanie występujących na tym terenie negatywnych zjawisk i zagrożeń. W celu poprawnego zarządzania *Programem Rewitalizacji* został powołany specjalny zespół odpowiadający za jego wdrażanie i koordynację.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna opierać się będzie na:

- efektywnym systemie zarządzania rewitalizacją (w oparciu o system terytorialny);
- spójności działań proceduralnych (monitorowanie, czy proceduralność działań nie wpływa na ich skuteczność);
- wypracowaniu trwałych standardów.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Komplementarność międzyokresowa w zakresie projektów rewitalizacyjnych nie zachodzi ze względu na typ Gminy. W poprzedniej perspektywie finansowej 2007-2013, działania rewitalizacyjne dotyczyły gmin miejskich/miast powyżej 5 tys. mieszkańców.

Gminny Program Rewitalizacji, w części swoich działań jest uzupełnieniem przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013. W związku z tym, nawiązuje do zachowania ciągłości programowej. Doświadczenie z poprzedniego okresu finansowania wpłynęło na wsparcie planowanych projektów w ramach obecnej perspektywy finansowej.

Komplementarność międzyokresowa opierać się będzie na:

- analizie dotychczasowych działań Gminy, ocenie skuteczności osiągnięć, efektywności;
- wykorzystaniu wniosków z dotychczasowych działań ewaluacji.

Zadania wyznaczone w niniejszym Programie Rewitalizacji są komplementarne względem przedsięwzięć realizowanych w poprzednich latach na terenie Gminy Gostycyn. Tworzą odpowiedź na potrzeby wynikające ze zmian jakie zostały zidentyfikowane w ramach systematycznego monitoringu.

Komplementarnymi zrealizowanymi projektami są:

- „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego” – projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi wraz Gminą Gostycyn realizował w poprzedniej perspektywie projekt mający na celu wsparcie i rozwój przedsiębiorczości na tym terenie. Projekt przewidywał doradztwo zawodowe, szkolenia tematyczne, udzielanie dotacji na utworzenie własnej firmy i dostarczenie informacji na temat instytucji wspierających nowopowstałe firmy.

Projekt był skierowany dla wszystkich mieszkańców, przedsiębiorców z Gminy Gostycyn (w tym również dla osób z sołectw, które zostały objęte rewitalizacją). Kontynuacją tych działań są zaplanowane w ramach Programu Rewitalizacji projekty związane z podnoszeniem kwalifikacji i organizacją kursów dla mieszkańców w celu nabycia przez nich nowych, dodatkowych kwalifikacji i umiejętności przydatnych na rynku pracy. Działania te są komplementarne, gdyż ich celem jest rozwój gospodarczy Gminy.

- „Borowiacy w labiryntach wiedzy” – projekt współfinansowany z EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój Wykształcenia i kompetencji w regionach, Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych”.
- „Borowiacy w teatrze życia”— projekt współfinansowany z EFS w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój Wykształcenia i kompetencji w regionach, Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych”.

Wymienione powyżej projekty realizowane były przez Powiat Tucholski w partnerstwie z gminami Powiatu Tucholskiego, w tym Gminę Gostycyn. Obejmowały one działania mając na celu wzbogacenie oferty edukacyjnej dzieci, poprzez organizację dodatkowych zajęć, wycieczek dydaktycznych oraz zakup pomocy dydaktycznych. Projekt ten obejmował dzieci z Gminy Gostycyn, w tym również dzieci z obszaru objętego rewitalizacją.

W Programie Rewitalizacji uwzględniono projekt, który ma na celu dalszą organizację zajęć dodatkowych i rozwój edukacyjny, w tym m.in. dla dzieci w wieku szkolnym. Jego realizacja również będzie miała wpływ na zwiększenie i wyrównywanie szans wśród dzieci z terenów wiejskich objętych rewitalizacją, które mają utrudniony dostęp do edukacji.

- „Zdrowie szanuję, skaczę, oddycham i się siłuję – promowanie zdrowego trybu życia w miejscowościach: Gostycyn, Wielka Klonia, Przyrowa, Wielki Mędromierz i Łyskowo” PROW 2007-2013 Działanie 4.1/413 wdrażanie lokalnych strategii rozwoju PROW 2007 – 2013 dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i Rozwój wsi”.

W ramach Programu Rewitalizacji planuje się wybudowanie siłowni na świeżym powietrzu dla zorganizowania miejsca rekreacji i spędzania aktywnie czasu wolnego na terenie rewitalizowanych sołectw. W związku tym, projekt jest on tematyczną kontynuacją wcześniej prowadzonych działań Gminy. Wyżej wymieniony projekt oraz ten zaplanowany w ramach PR, za wspólny cel wyznaczają promowanie zdrowego trybu życia wśród mieszkańców.

- „Aktywność i współpraca zawsze się opłaca- rekreacyjne zagospodarowanie terenów oraz doposażenie świetlic wiejskich w m. Pruszcz, Przyrowa, Łyskowo, Wielki Mędromierz, Gostycyn oraz Mała i Wielka Klonia”. Działanie 4.1/413 wdrażanie lokalnych strategii rozwoju PROW 2007 – 2013 dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i Rozwój wsi”.
- Remont świetlicy wiejskiej wraz z wyposażeniem w miejscowości Kamienica – PROW,
- Remont świetlic wiejskich w Wielkiej Kloni, Małej Kloni, Bagienicy, Pruszczu i Łyskowie oraz zagospodarowanie terenu wokół budynku świetlicy wiejskiej w Wielkiej Kloni – PROW,

Wyżej wymienione trzy projekty są komplementarne pod względem lokalizacyjnym (m.in. realizowany był na terenie miejscowości Pruszcz, Kamienica, które zostały objęte jako obszar rewitalizacji w PR) oraz tematycznym. W ramach Programu jednym z projektów jest również doposażenie świetlic wiejskich i ich dostosowanie do organizacji zajęć z mieszkańcami rewitalizowanych obszarów. W związku z tym, projekt ten ma swoją kontynuację tematyczną.

- RPO WKP "Realizacja systemu innowacyjnej edukacji w województwie kujawsko-pomorskim poprzez zbudowanie systemu dystrybucji treści edukacyjnych",
- POKL „Za rękę z Einsteinem-Edycja II",
- POKL „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w województwie kujawsko-pomorskim",

Wymienione powyżej projekty realizowany był na terenie Gminy Gostycyn. Obejmowały one działania mające na celu wzbogacenie oferty edukacyjnej dzieci, poprzez organizację dodatkowych, innowacyjnych zajęć. Projekty obejmowały

wsparcie dla dzieci z Gminy Gostycyn, w tym również dzieci z obszaru objętego rewitalizacją.

W Programie Rewitalizacji uwzględniono projekt, który ma na celu dalszą organizację zajęć dodatkowych, w tym właśnie dla dzieci w wieku szkolnym, który będzie miał wpływ na zwiększenie i wyrównywanie szans wśród dzieci z terenów wiejskich (rewitalizowanych), które mają utrudniony dostęp do edukacji.

- „Kopalnia Ekonomii Społecznej” - EFS 7.3,
- „Stare zawody szansą na aktywną integrację mieszkańców wsi” - EFS 7.3,
- „Stare zawody szansą na nową pracę” - EFS 6.3,

Powyżej wymienione projekty realizowane w poprzedniej perspektywie miały na celu wsparcie rozwoju zawodowego i gospodarczego i Gminy Gostycyn. Projekt był skierowany dla wszystkich mieszkańców Gminy Gostycyn (w tym również dla osób z sołectw, które zostały objęte rewitalizacją).

Kontynuacją tych działań są zaplanowane w ramach Programu Rewitalizacji projekty związane z podnoszeniem kwalifikacji i organizacji kursów dla mieszkańców w celu nabycia przez nich nowych, dodatkowych kwalifikacji i umiejętności przydatnych na rynku pracy. Działania te są komplementarne, gdyż ich celem jest rozwój gospodarczy Gminy i zawodowy mieszkańców.

- „E-dukcja po angielsku” - EFS 9.5,

W ramach Programu jednym z zaplanowanych projektów do realizacji są zajęcia językowe dla mieszkańców sołectw rewitalizowanych (dla wszystkich grup wiekowych). Powyższy projekt jest komplementarny pod względem tematycznym, gdyż miał na celu rozwój nauki języka angielskiego na terenie Gminy Gostycyn. Ujęte w PR zadanie związane jest z dalszym rozszerzaniem wiedzy i umiejętności dotyczącej języka obcego.

Źródło: <http://gostycyn.pl>, www.gorniczawioska.pl

Reasumując wiele przedsięwzięć realizowanych na terenie Gminy Gostycyn w latach 2007-2013 ma swoją kontynuację tematyczną w okresie 2014-2020. Ponadto, powyższe projekty są komplementarne z projektami zaplanowanymi w ramach Programu Rewitalizacji pod względem:

- przedmiotowym - przyczyniają się do skuteczniejszej i efektywniejszej realizacji zadań własnych Gminy i jej jednostek organizacyjnych;
- geograficznym - realizowane były, są i będą na terenie Gminy;
- funkcjonalnym - przyczyniają się do poprawy życia społecznego mieszkańców oraz jakości technicznej i energetycznej infrastruktury technicznej na terenie Gminy,

zwiększenia komfortu życia oraz poprawy skuteczności zarządzania Gminy Gostycyn w zakresie wykorzystania środków pozabudżetowych.

W latach 2007-2013 Gmina zrealizowała szereg projektów. Zrealizowane projekty w połączeniu z planowanymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi w przyszłości mogą przyczynić się do ograniczenia skali bezrobocia i wzrostu liczby podmiotów gospodarczych na terenie przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego. W perspektywie obowiązywania Programu Rewitalizacji będą podejmowane dalsze działania zmierzające do aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców obszarów rewitalizowanych i całej Gminy Gostycyn.

Duże znaczenie dla lokalnej społeczności miały także inwestycje związane z infrastrukturą społeczną – remont i budowa świetlic wiejskich. Dzięki niniejszym projektom mieszkańcy Gminy otrzymali atrakcyjne miejsca do spotkań, wspólnej zabawy i pracy. W ramach Programu Rewitalizacji zaplanowano dalsze działania zmierzające do poszerzenia oferty rekreacyjnej, co przełoży się na jeszcze większą integrację i włączenie społeczne.

Projekty główne zaplanowane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji będą kontynuować realizację celów, które już po części zostały zrealizowane w wyniku wdrożenia powyższych przedsięwzięć tj. poprawę atrakcyjności mieszkaniowej i gospodarczej oraz jakości środowiska naturalnego, przy czym będą się one koncentrować na obszarze rewitalizacji, który charakteryzuje się szczególną koncentracją zjawisk kryzysowych w odniesieniu do sytuacji występującej na terenie całej Gminy Gostycyn.

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych będą środki pochodzące z funduszy unijnych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne opierać się będą na uzupełnianiu i łączeniu wsparcia środków pochodzących z EFRR, EFS i FS. Ponadto projekty uzupełniane będą wkładem własnym – publicznym i prywatnym oraz innymi środkami zewnętrznymi. Dzięki zapewnieniu komplementarności z zakresu źródeł finansowania, uzyskane zostaną korzystniejsze efekty dla obszarów podlegających rewitalizacji.

Komplementarność źródeł finansowania opierać się będzie na:

- uzupełnianiu i łączeniu form wsparcia (EFRR, EFS, FS, publicznych środków krajowych);
- tworzeniu warunków do włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji.

W niniejszym Programie Rewitalizacji uwzględnione zostały przede wszystkim przedsięwzięcia o charakterze społecznym, których źródłem finansowania są środki EFS, FS. Działania te uzupełnione będą o działania inwestycyjne, finansowane ze środków EFRR. Ponadto, swój udział w realizacji działań programowanych w Programie Rewitalizacji będą mieli Gmina Gostycyn, Powiat Tucholski, wszelkiego rodzaju organizację pozarządowe oraz interesariusze prywatni. W związku z powyższym, środki, przeznaczone na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych, poza środkami z UE, będą pochodzić z budżetu gminy oraz budżetu powiatu. Ponadto, na realizację przedsięwzięć będzie można przeznaczyć środki prywatne i pochodzące z partnerstwa publiczno-prywatnego. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w Rozdziale 9. Lista planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz w Rozdziale 12. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Jednym z istotnych aspektów prac nad *Gminnym Programem Rewitalizacji* i planowania działań rewitalizacyjnych jest partycypacja społeczna. Zgodnie z art. 5 ustawy o rewitalizacji, partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz pracach Komitetu Rewitalizacji (jeżeli został powołany). Polega ona na realizacji wśród interesariuszy następujących działań, tj.:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenia do spójności planowanych z nimi działań,
- prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, skierowanych do interesariuszy (o zasadach, celach, istotnie prowadzenia rewitalizacji oraz jej przebiegu),
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji,
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowywaniu i realizacji programów rewitalizacji,
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Rewitalizacja jest procesem, który bezpośrednio skierowany jest do społeczeństwa lokalnego, gdyż w wyniku nasilenia na danym obszarze negatywnych zjawisk, część mieszkańców może być wykluczona z życia społecznego Gminy.

W związku z tym, zaplanowane działania rewitalizacyjne mają również na celu pobudzenie lokalnej społeczności oraz aktywne zaangażowanie mieszkańców Gminy i pozostałych interesariuszy w tworzeniu i realizacji GPR, który uwzględnia w swoich założeniach istotne dla tych grup elementy. Współdziałanie jednostki samorządu terytorialnego z interesariuszami przy podejmowaniu istotnych decyzji jest niezwykle ważne dla efektywności wdrażanych założeń.

Udział interesariuszy podczas tworzenia Programu Rewitalizacji

Podczas opracowywania *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn* przeprowadzono spotkania konsultacyjne z mieszkańcami oraz ankietyzację, aby zapewnić im aktywny udział w przygotowaniu dokumentu oraz poznać ich oczekiwania wobec procesu rewitalizacji. Propozycje i argumenty mieszkańców wysunięte podczas dyskusji oraz analiza uzupełnionych ankiet, były również uwzględniane podczas podejmowania decyzji o wyborze obszaru rewitalizacji oraz projektów rewitalizacyjnych na terenie Gminy Gostycyn.

Ponadto, pracownicy Urzędu Gminy Gostycyn publikowali ogłoszenia i komunikaty na stronie internetowej Gminy i tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy, dotyczące postępów prac nad przygotowaniem dokumentu.

Powyższa metoda partycypacji społecznej jest narzędziem popularnym, nieskomplikowanym i dążącym do bezpośredniego włączenia i zaangażowania całej społeczności lokalnej oraz pozostałych interesariuszy w proces rewitalizacji. Narzędzie to stanowi podstawę do przygotowania skutecznego *Gminnego Programu Rewitalizacji*. Spotkania konsultacyjne pozwoliły na wyjaśnienie problematyki rewitalizacji, a przeprowadzona w następnym etapie dyskusja, dostarczała konkretnych sugestii do określenia obszaru zdegradowanego. Wspólna analiza potencjalnych możliwości rozwojowych i zgłoszone propozycje projektowe przyczyniły się do efektywnej realizacji programu. Przeprowadzone konsultacje zapewniły:

- dostarczenie mieszkańcom pełnej wiedzy o charakterze planowanych działań;
- wzrost społecznej aktywności i zaangażowania mieszkańców w przygotowanie i realizację lokalnego programu rewitalizacji;
- rozpoznanie problemów i potrzeb mieszkańców;
- pozyskanie opinii i uwag mieszkańców na temat GPR.

Konsultacje społeczne stanowią proces dialogu między interesariuszami, który pozwala na podjęcie przez gminę optymalnych decyzji w sprawach publicznych. Aktywne zaangażowanie interesariuszy oferuje możliwość ich identyfikacji z gminą i znalezienie rozwiązań projektowych zadowalających wszystkich uczestników. Partycypacja społeczna jest fundamentem działań rewitalizacyjnych na wszystkich jej etapach tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja.

Dla zapewnienia prawidłowego przeprowadzenia rewitalizacji i uzyskaniu zamierzonych efektów, konieczne jest podjęcie wspólnych wysiłków przez różne podmioty. Stąd istotne jest, aby wszyscy interesariusze brali czynny udział na etapie diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania procesu rewitalizacji. Sposób włączenia interesariuszy w proces opracowania Programu Rewitalizacji na terenie Gminy Gostycyn opierał się na przeprowadzaniu różnych form konsultacji społecznych do których należy zaliczyć:

PROCES KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W RAMACH *GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY GOSTYCYN*

W ramach procesu partycypacji społecznej na terenie Gminy Gostycyn odbyły się 2 spotkania konsultacyjne z mieszkańcami. Pierwsze z nich pozwoliło na przedstawienie i wyjaśnienie istoty rewitalizacji. Spotkanie przeprowadzone zostało w sposób ułatwiający zrozumienie prezentowanych treści. Aby zachęcić mieszkańców do aktywnego udziału, została również przygotowana wizualizacja sporządzona w języku niespecjalistycznym z wykorzystaniem różnorodnych form graficznych. Po wyjaśnieniu istoty rewitalizacji i przedstawieniu podstawowych pojęć w tym zakresie, została przeprowadzona debata. Miała ona na celu ustalenie problemów jakie występują na terenie Gminy i które według mieszkańców obszary powinny zostać uznane jako zdegradowane, a następnie wytypowane do rewitalizacji. W ramach spotkań przeprowadzone zostały również 3 spacer studyjne w dniach 22-24.06.2016r.

Po przeprowadzeniu diagnozy, wyznaczeniu obszarów zdegradowanych i przewidzianych do rewitalizacji, zorganizowano drugie spotkanie z mieszkańcami sołectwa wyznaczonego do rewitalizacji. Aby zapewnić jak największy udział mieszkańców w spotkaniu, odbyło się ono na otwartym terenie przy blokach po dawnym PGR. Podczas spotkania, przeprowadzono ankietę i debatę odnośnie przedsięwzięć jakie powinny zostać ujęte Programie Rewitalizacji. Ankieta składała się z pytań, w których należało wskazać z proponowanych działań rewitalizacyjnych w każdej ze sfer niezbędnych do podjęcia działań rewitalizacyjnych.

WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO

W ankietyzacji udział wzięło 46 osób z terenu Gminy Gostycyn. Mieszkańcy zapytani zostali o projekty rewitalizacyjne niezbędne do podjęcia na obszarze rewitalizowanym. W zakresie społecznym wskazywali na potrzebę organizowania szkoleń zawodowych dla mieszkańców, zajęć językowych, a także organizację zajęć dla osób starszych. Dla mieszkańców ważne okazały się również inwestycje w zakresie wzbogacenia oferty kulturalnej Gminy np. organizacja imprez kulturalnych, zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży np. organizacja kół zainteresowań. Z pozostałych sfer mieszkańcy wskazywali na zagospodarowanie terenu i jego adaptacji na cele rekreacyjno-sportowe, doposażenie świetlic wiejskich w sprzęt edukacyjny, informatyczny i poprawę stanu infrastruktury komunikacyjnej – dróg, chodników, utworzenie ścieżek rowerowych.

Ponadto, projekt *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn* został poddany konsultacjom w celu zebrania uwag i opinii od mieszkańców Gminy, o których informacja umieszczona została również na stronie internetowej Gminy. Zgłoszone spostrzeżenia zostały uwzględnione w *Programie*. Wystąpiono również do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy o możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy (pismem nr NNZ.9022.1.419.2016 z dnia 08.08.2016 r.) oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (pismem nr WOO.410.343.2016.AG z dnia 10.08.2016 r.) uzgodnili odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z powyższym należy podkreślić, że interesariusze w ramach ankietyzacji, spotkań i wyłożenia dokumentu do wglądu publicznego mieli możliwość wskazania problemów jakie występują na terenie Gminy Gostycyn. Ponadto mieszkańcy odnieśli się do propozycji działań jakie zaplanowano w ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn na lata 2017-2023, by dany obszar wyprowadzić ze stanu kryzysowego oraz przedstawili propozycje własnych przedsięwzięć, które zostały uwzględnione w przedmiotowym dokumencie. Zorganizowane spotkania pozwoliły na wyjaśnienie problematyki rewitalizacji, a dyskusja na temat problemów jakie występują na terenie Gminy oraz przewidzianych do realizacji zadań, dostarczyła konkretnych sugestii od społeczności i organizacji, zawartych następnie w Programie Rewitalizacji.

Wspólna analiza możliwości rozwojowych i zgłoszone projekty przyczynią się niewątpliwie do pełnej realizacji Programu Rewitalizacji.

Włączenie interesariuszy w proces wdrażania i monitorowania Programu Rewitalizacji

Ze względu na planowane przedsięwzięcia, katalog interesariuszy jest szeroki i otwarty. Głównym sposobem włączenia interesariuszy w proces wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie ich aktywny udział w przewidzianych do realizacji działaniach. Interesariusze Programu Rewitalizacji będą wdrażali i monitorowali działania dotyczące aktywizacji społecznej, likwidacji negatywnych zjawisk społecznych, działań o charakterze infrastrukturalnym, środowiskowym i przestrzenno - funkcjonalnym, co pozwoli na pełną realizację Programu Rewitalizacji. Poniżej przedstawiono głównych interesariuszy rewitalizacji i ich zadania wynikające z procesu wdrażania Programu Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn:

- **Gmina Gostycyn** – odgrywa kluczową rolę w procesie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. To główny podmiot inicjujący proces rewitalizacji na wyznaczonych obszarach oraz stwarzający uwarunkowania formalne do jego realizacji. Gmina odgrywa podstawową rolę w planowaniu przewidzianych do realizacji działań w wymiarze społecznym, przestrzenno – funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym. Ponadto tworzy podstawy prawne i formalne, które umożliwiają uczestnictwo w procesie rewitalizacji pozostałych interesariuszy. W sposób bezpośredni wywiera wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizacji. Do głównych zadań Gminy należy zaliczyć:
 - inicjowanie projektów rewitalizacji, zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami,
 - pozyskiwanie i rozliczanie środków finansowych, w szczególności na projekty, w których Gmina będzie beneficjentem,
 - angażowanie publicznych środków budżetowych w proces rewitalizacji,
 - komunikowanie oraz konsultowanie planów i zamierzeń ze społecznością lokalną,
 - monitorowanie zapotrzebowania na działania z zakresu rewitalizacji,
 - zarządzanie procesem rewitalizacji,
 - tworzenie sieci współpracy między interesariuszami,
 - prowadzenie działań promocyjnych,
 - monitorowanie zmian zachodzących w obszarach wsparcia oraz całego procesu rewitalizacji,
 - wykonywanie innych zadań własnych samorządu gminnego, sprzyjających osiągnięciu poszczególnych celów długofalowego procesu rewitalizacji.
- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie** - to podmiot, który odgrywa zasadniczą rolę w społecznym aspekcie rewitalizacji. GOPS będzie jednym z głównych realizatorów i koordynatorów przeprowadzonych projektów „miękkich”. Ponadto odegra on główną rolę podczas oceny efektów rewitalizacji, gdyż posiada

bowiem niezbędne dane na temat rodzaju udzielonych świadczeń społecznych, liczby osób pobierających świadczenia, a także skali problemów występujących na danym obszarze. Na podstawie tych danych możliwe będzie ustalenie zasięgu i ilości koniecznych projektów mających na celu ograniczenie wykluczenia społecznego, ubóstwa, czy też innych dysfunkcji społecznych.

- **Powiatowy Urząd Pracy** – podobnie jak Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej będzie odgrywał zasadniczą rolę w społecznym aspekcie rewitalizacji. PUP będzie głównym inicjatorem i koordynatorem działań „miękkich”, mających na celu ograniczenie skali bezrobocia i aktywizację zawodową. Odegra on także ważną rolę w procesie oceny działań rewitalizacyjnych. PUP jest bowiem w posiadaniu szczegółowych danych na temat osób bezrobotnych, co pozwoli w przyszłości określić, czy zadania zaplanowane w ramach rewitalizacji przynoszą wymierne efekty.
- **Mieszkańcy Gminy Gostycyn** – w kontekście interesariuszy rewitalizacji należy wziąć pod uwagę przede wszystkim mieszkańców obszarów wyznaczonych do rewitalizacji. Będą oni bowiem głównymi beneficjentami przedsięwzięć zaplanowanych w ramach rewitalizacji. Dzięki projektom „miękkim” poprawie ulegnie ich sytuacja społeczna i finansowa, natomiast działania infrastrukturalne przyczynią się do podniesienia komfortu życia i integracji społecznej. Ich głównym zadaniem w procesie rewitalizacji będzie zatem aktywny udział i zaangażowanie w realizowane projekty, tak aby jak najlepiej zrealizować zaplanowane cele rewitalizacji.
Do interesariuszy rewitalizacja należy także zaliczyć pozostałych mieszkańców Gminy, zamieszkujących tereny poza obszarem rewitalizacji. Dzięki przedsięwzięciom rewitalizacyjnym ograniczone zostaną negatywne zjawiska społeczne występujące na terenie całej Gminy, co wpłynie na komfort życia wszystkich mieszkańców Gminy.
- **Przedsiębiorcy** – będą oni przede wszystkim uczestniczyć w działaniach mających na celu ograniczenie skali bezrobocia i wzrost aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Mogą oni zasadniczo wpłynąć na osiągnięcie celów rewitalizacji poprzez organizację miejsc pracy z przeznaczeniem na staże lub praktyki. Ponadto przy wsparciu innych interesariuszy rewitalizacji mogą oni tworzyć nowe miejsca pracy, które niewątpliwie przyczynią się do ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych, występujących na terenie rewitalizowanym.
- **Stowarzyszenia** - stowarzyszenia uczestniczą przede wszystkim przy tworzeniu bazy produktów regionalnych, zachowań tradycji, obyczajów lokalnych. Prowadzą one swoją działalność na rzecz ogółu społeczeństwa Gminy Gostycyn oraz wspierają rozwój obszarów i społeczną aktywność obywateli.

Gminny Program Rewitalizacji będzie oceniany pod względem aktualności i stopnia realizacji przez Wójta co najmniej raz na 2 lata. Ocena sporządzona przez Wójta zostanie ogłoszona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, dzięki czemu wszyscy interesariusze rewitalizacji będą mogli się z nią zapoznać i zgłosić ewentualne uwagi. W przypadku stwierdzenia że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmian, Wójt wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę, uwzględniającą wnioski i uwagi zgłoszone przez interesariuszy rewitalizacji.

12. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Analiza sytuacji finansowej Gminy Gostycyn, przedstawia możliwości finansowe Gminy w celu finansowania lub współfinansowania określonych działań inwestycyjnych na obszarach objętych rewitalizacją. Pozostałymi źródłami finansowania, oprócz środków pochodzących z gminy mogą być:

- środki wspólnot budynków objętych programem rewitalizacji,
- środki z budżetu państwa,
- fundusze strukturalne Unii Europejskiej (pozyskanie dotacji),
- zobowiązania finansowe (kredyty, pożyczki),
- partnerstwo publiczno-prywatne.

Podstawowym źródłem finansowania projektów zaplanowanych do zrealizowania w ramach *Gminnego Programu Rewitalizacji* będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2014-2020. Realizacja projektów będzie możliwa, poprzez zapewnienie komplementarności i skoordynowania projektów z przedsięwzięciami realizowanymi w ramach EFS i EFRR. Zaplanowane do realizacji projekty rewitalizacyjne będą również finansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, Programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Programu Kapitał Ludzki 2014-2020.

Ze środków EFS wspierane będą głównie projekty w ramach:

- Osi Priorytetowej 9 Solidarne społeczeństwo
 - Poddziałanie 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne,
 - Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych,
- Osi priorytetowej 11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność
 - Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR

Ze środków EFRR wspierane będą przedsięwzięcia w zakresie:

- Osi Priorytetowej 6 Solidarne społeczeństwo konkurencyjne kadry

- Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych
- Osi Priorytetowej 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność
 - Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

W poniższych tabelach przedstawiono harmonogramy i szacunkowe ramy finansowe głównych i uzupełniających przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych, planowanych w ramach przedmiotowego *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn na lata 2017-2023*.

Tabela 16. Główne projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	*Zintegrowanie
								Środki Publiczne			Środki prywatne			
						%	zł	EFS	EFRR	Inne				
Kamienica, Piła, Pruszcz	2018-2020	1. Zajęcia językowe dla mieszkańców	społeczny	1. Zajęcia językowe dla mieszkańców	Gmina Gostycyn	85	212 500,00	x				Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR		
Kamienica, Piła, Pruszcz	2018-2020	2.Zajęcia dodatkowe dla mieszkańców	społeczny	2. Zajęcia dodatkowe dla mieszkańców	Gmina Gostycyn	85	297 500,00	x				Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR		
Kamienica, Piła, Pruszcz	2018-2020	3.Zajęcia dla osób starszych	społeczny	3.Zajęcia dla osób starszych	Gmina Gostycyn, Spółdzielni a Socjalna, Stowarzyszenie	85	382 500,00	x			x	Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR		
Kamienica, Piła, Pruszcz	2018-2020	4.Szkolenia dla mieszkańców	społeczny	4.Aktywizacja zawodowa mieszkańców	Gmina Gostycyn, Stowarzyszenie	85	467 500,00	x			x	Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR		
Kamienica, Pruszcz	2018-2020	5. Kursy przekwalifikujące lub podnoszące kwalifikacje zawodowe	społeczny	5.Nabywanie dodatkowych umiejętności	Gmina Gostycyn	85	297 500,00	x				Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR		
Piła	2018-2020	5.Aktywizacja osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo	społeczny	5.Utworzenie nowych miejsc pracy przedsiębiorstwa społecznego „Górnicza Wioska”	Stowarzyszenie BUKO	85	170 000,00	x			x	Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR		

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY GOSTYCYN

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	*Zintegrowanie
								Środki Publiczne			Środki prywatne			
						%	zł	EFS	EFRR	Inne				
Kamienica	2018-2023	6. Organizacja miejsc pracy mieszkańcom	społeczny	6.Organizacja miejsc pracy mieszkańcom	Gmina Gostycyn, lokalni przedsiębiorcy	85	127 500,00	x			x	Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR		
Kamienica, Piła, Pruszcz	2018-2020	7.Zajęcia dla osób z trudnych rodzin	społeczny	7.Zajęcia dla osób z trudnych rodzin	Gmina Gostycyn	85	102 000,00	x				9.2 Włączenie społeczne	Poddziałanie 9.2.1	
Kamienica, Piła	2018-2020	8.Zagospodarowanie terenu i adaptacja na cele rekreacyjno-sportowe	przestrzenny o-funkcjonalny	8.Stworzenie siłowni na świeżym powietrzu	Gmina Gostycyn	63,63	190 890				X	7.1. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność		
Kamienica	2018-2019	9.Wyposażenie świetlicy wiejskiej	techniczny	9.Wyposażenie świetlicy wiejskiej do prowadzenia szkoleń i zajęć aktywizujących	Gmina Gostycyn	85	85 000,00		x			Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną	Poddziałanie 6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	Projekty nr 1,2,3,4,7
Kamienica	2018-2021	10.Budowa ścieżki zdrowia w parku na terenie miejscowości Kamienica	przestrzenny o-funkcjonalny	10.Budowa ścieżki zdrowia w parku na terenie miejscowości Kamienica	Gmina Gostycyn	85	255 000,00		x			7.1. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność		Projekty nr 3
Kamienica	2018-2023	11.Utworzenie lokali komunalnych, socjalnych oraz mieszkań chronionych	techniczny	11.Utworzenie lokali komunalnych, socjalnych oraz mieszkań chronionych	Gmina Gostycyn	85	680 000,00		x		x	Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną	Poddziałanie 6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	Projekt nr 7

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY GOSTYCYN

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	*Zintegrowanie
								Środki Publiczne			Środki prywatne			
						%	zł	EFS	EFRR	Inne				
Kamienica	2018-2023	12.Przebudowa drogi gminnej nr 010565C na działkach nr 527/22 i 522/1 w m. Kamienica	techniczny	12.Przebudowa drogi gminnej nr 010565C na działkach nr 527/22 i 522/1 w m. Kamienica	Gmina Gostycyn	63,63	318 150,00			x				Projekty nr 1,2,3,4,7
Pruszcz,	2018-2023	13.Przebudowa drogi gminnej nr 010528C w miejscowości Pruszcz	techniczny	13. Przebudowa drogi gminnej nr 010528C w miejscowości Pruszcz	Gmina Gostycyn	63,63	318 150,00			x				Projekty nr 1,2,3,4,7
Kamienica	2018-2020	14.Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	techniczny	14.Termomodernizacja i wymiana kotła w spółdzielni mieszkaniowej w miejscowości Kamienica	Gmina Gostycyn	85	510 000,00		x			Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym		Projekty nr 1,2,3,4,7
Piła	2019-2021	15.Rewitalizacja elementów zabytkowej zabudowy podziemnej kopalni węgla brunatnego w Pile w ramach tworzonego przedsiębiorstwa społecznego „Górnicza Wioska”	techniczny	15.Rewitalizacja elementów zabytkowej zabudowy podziemnej kopalni węgla brunatnego w Pile w ramach tworzonego przedsiębiorstwa społecznego „Górnicza Wioska”	Stowarzyszenie BUKO	85	425 000,00		x	x	x	7.1. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność		Projekt nr 5
Piła	2018-2021	16.Doposażenie pomieszczeń w Centrum Edukacji Ekologicznej na	techniczny	16. Doposażenie pomieszczeń w sprzęt i materiały dydaktyczne w	Gmina Gostycyn, Tucholski Park	85	85 000,00		x	x		Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę	Poddziałanie 6.1.2 Inwestycje w	Projekty

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY GOSTYCYN

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	*Zintegrowanie
								Środki Publiczne			Środki prywatne			
						%	zł	EFS	EFRR	Inne				
		potrzeby zajęć/szkoleń dla mieszkańców		Centrum Edukacji Ekologicznej na potrzeby zajęć/szkoleń dla mieszkańców	Krajobrazowy							zdrowotną i społeczną	infrastrukturę społeczną	nr 1,2,3,7
Pruszcz	2018-2020	18.Dostosowanie pomieszczeń w Szkole Podstawowej w Pruszcze na potrzeby zajęć/szkoleń dla uczniów i mieszkańców	Techniczny	18.Dostosowanie pomieszczeń w Szkole Podstawowej w Pruszcze na potrzeby zajęć/szkoleń dla uczniów i mieszkańców	Gmina Gostycyn	85	85 000,00		X			Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną	Poddziałanie 6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	Projekty nr 1,2,3,4,7

Źródło Opracowanie własne

Tabela 17. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne - harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcie rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia	Źródło finansowania			
					Środki publiczne			Środki prywatne
					EFS	EFRR	Inne	
Obszar rewitalizacji 1 Solectwo	1	Przestrzenno-funkcjonalny	Doposażenie placu zabaw na terenie miejscowości Kamienica	100 000,00			x	
	2.	Przestrzenno-funkcjonalny	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej z miejscowości Pruszcz do miejscowości Kamienica	500 000,00		x		
Obszar rewitalizacji 2 Piła	1.	Przestrzenno-funkcjonalny	Budowa miejsc parkingowych dla turystów korzystających z usług przedsiębiorstwa społecznego „Górnicza Wioska” przy ścieżce rowerowej wzdłuż drogi powiatowej Gostycyn-Piła oraz przy ulicy Świerkowej w Pile	400 000,00		x		x
	2.	Przestrzenno-	Doposażenie i utworzenie placu	100 000,00			x	

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcie rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia	Źródło finansowania			
					Środki publiczne			Środki prywatne
					EFS	EFRR	Inne	
		funkcjonalny	zabaw na terenie miejscowości Piła					
	3.	Przestrzenno-funkcjonalny	Modernizacja dróg gminnych i powiatowych na terenie sołectwa Piła	3 000 000,00			x	
	4.	Przestrzenno-funkcjonalny	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej z miejscowości Piła do miejscowości Gostycyn	500 000,00		x		
Obszar rewitalizacji 3 Pruszcz	1.	Przestrzenno-funkcjonalny	Doposażenie placu zabaw na terenie miejscowości Pruszcz	100 000,00			x	
	2.	Przestrzenno-funkcjonalny	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej z miejscowości Pruszcz do miejscowości Kamienica	500 000,00		x		
	3.	Przestrzenno-funkcjonalny	Zagospodarowanie budynków po byłej stacji kolejowej Pruszcz Bagienica	2 000 000,00		x	x	x

Źródło Opracowanie własne

Uwzględnione w Rozdziale 9. Projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostaną rozłożone na lata obowiązywania dokumentu. W pierwszej kolejności zrealizowane zostaną projekty odnoszące się do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zaplanowane działania powinny zostać uzupełnione i wsparte przez odpowiednie działania infrastrukturalne. Ich realizacja przyczyni się do poprawy dostępności i warunków życia mieszkańców, co z kolei będzie miało wpływ na integrację lokalnej społeczności i aktywizację gospodarczą. Wszystkie działania uwzględnione w projektach głównych są ze sobą zintegrowane i oddziałują na obszar rewitalizacji, co wpływa na prowadzenie przez JST kompleksowej rewitalizacji. Skutkiem takich działań jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego wskazanych obszarów do rewitalizacji w programie.

W pierwszej kolejności zrealizowane zostaną projekty odnoszące się do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zaplanowane działania będą uzupełnione i wsparte przez odpowiednie działania infrastrukturalne. Ich realizacja przyczyni się do poprawy dostępności i warunków życia mieszkańców, co z kolei będzie miało wpływ na integrację lokalnej społeczności i aktywizację gospodarczą. Są to m.in. przebudowa i wyposażenie świetlic, budynków użyteczności publicznej. Obiekty te staną się miejscem spotkań, gdzie organizowane będą zajęcia dla mieszkańców oraz inne wydarzenia lokalne. Ich stan techniczny wpływa na ograniczenie odpowiedniego wykorzystania budynku na cele społeczne.

Budowa dróg dojazdowych do budynków użyteczności publicznej ma na celu poprawę dostępności mieszkańców do zajęć i spotkań odbywających się w ramach projektów EFS. Dodatkowo przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, co wpłynie na decyzje rodziców, do posyłania dzieci na zajęcia dodatkowe organizowane.

Utworzenie miejsc rekreacji, wpłynie na podniesienie atrakcyjności przestrzeni, w której również będą realizowane przedsięwzięcia na rzecz rewitalizacji społecznej. Sport sprzyja dobremu samopoczuciu fizycznemu i psychicznemu, a także ma wpływ na integrację społeczną. Zainteresowanie aktywnością fizyczną osób wykluczonych społecznie wpłynie pozytywnie na ich powrót do społeczności. Miejsca takie sprzyjają budowaniu relacji społecznych i są ważnym czynnikiem wzmacniania kapitału społecznego obszaru rewitalizacji. Tworzenie miejsc integracji społecznej będzie też wpływać na zwiększanie przywiązania mieszkańców do obszaru rewitalizacji i budowaniu tożsamości lokalnej oraz przyczyni się organizacji do redukcji zjawisk patologicznych m.in. takich jak problem przestępczości wśród nieletnich.

Reasumując, przewidziane do realizacji projekty opierają się w pierwszej kolejności na działaniach ze sfery społecznej, tzw. działaniach miękkich, ukierunkowanych głównie na

aktywizację i integrację społeczno-zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów. Ich dopełnieniem będzie realizacja projektów infrastrukturalnych, czyli tzw. działań twardych, które wspomogą wykonanie działań miękkich i wpłyną na skuteczność ich działań. Inwestycje w infrastrukturę zaplanowane w dokumencie będą stanowiły narzędzie do zmian społeczno-gospodarczych na obszarach rewitalizowanych, a nie ich główny cel.

Przewiduje się, że niniejsze przedsięwzięcia doprowadzą do integracji mieszkańców, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, aktywizacji społeczno – gospodarczej i poprawy przedsiębiorczości.

Realizacja wskazanych projektów przyczyni się do realizacji celu i dążeniu do osiągnięcia wyznaczonej wizji rozwoju obszaru rewitalizacji po rewitalizacji. Przedsięwzięcia infrastrukturalne oprócz zapewnienia odpowiednich warunków realizowania zajęć i integracji mieszkańców wpłyną na tworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej oraz poprawą estetykę tego obszaru. Ponadto, zaplanowane działania niewątpliwie wpłyną na wzrost atrakcyjność Gminy pod względem osiedleńczym, rekreacyjnym oraz inwestycyjnym, co stanowi motor rozwoju społeczno-gospodarczego terenów rewitalizowanych, ale również całego obszaru Gminy. Reasumując, przyjęte podejście wpłynie w sposób kompleksowy na zapewnienie trwałych efektów prowadzonego procesu rewitalizacji oraz wpłynie na zrównoważony rozwój całej Gminy Gostycyn.

13. System zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem złożonym, wieloletnim, który wyznacza cele i określa kierunki działań w różnych sferach. W związku z tym, realizacja jego założeń odbywa się poprzez zintegrowany system wdrażania, zmierzający do ich skutecznej realizacji. System wdrażania *Programu Rewitalizacji* opiera się na wzajemnym współdziałaniu różnych podmiotów. Zapewniania również spójność procedur, co za tym idzie spełnia wymóg komplementarności proceduralno-instytucjonalnej.

Podstawowym warunkiem obowiązywania Programu jako aktu prawa funkcjonującego jest jego przyjęcie do realizacji na mocy Uchwały Rady Gminy. Podmiotem wdrażającym założenia GPR będzie Gmina Gostycyn. Proces ten odbywać się będzie przy pomocy utworzonego tzw. Zespołu ds. opracowania programu rewitalizacji, którego celem jest przede wszystkim sprawowanie nadzoru nad skutecznością i prawidłowością realizacji założonych w dokumencie założeń. Do jego zadań należy również:

- tworzenie sieci współpracy między interesariuszami,
- koordynacja wdrażania wyznaczonych działań,
- monitoring wdrażanych poszczególnych działań,
- ocena skuteczności przeprowadzonych działań,

- aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji,
- zapewnienie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi oraz dialogu społecznego.

Powołanie Zespołu ds. opracowania programu rewitalizacji jest istotne dla efektywnej realizacji dokumentu. Jest to niezbędny etap przygotowania projektu od strony m.in. technicznej, który skutkuje sprawnym systemem zarządzania poprzez planowanie, organizowanie, motywowanie i kontrolowanie.

W skład zespołu ds. Gminnego Programu Rewitalizacji w skład wchodzi pracownicy Urzędu Gminy Gostycyn wyznaczeni przez Wójta Gminy Gostycyn.

Jednym z kluczowym elementów realizacji GPR jest prowadzenie systematycznego dialogu pomiędzy interesariuszami, a osobami zaangażowanymi w tworzenie i wdrażanie założeń dokumentu. W związku z tym, niezbędne jest prowadzenie przez Gminę działań promocyjno-informacyjnych, tj.:

- regularne publikowanie na stronie internetowej Gminy informacji na temat postępów w przygotowaniu, a następnie wdrażaniu GPR,
- umieszczenie informacji na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy,
- organizacja spotkań bezpośrednich z potencjalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi,
- umieszczanie tablic reklamowych i tablicy pamiątkowej w miejscach realizacji inwestycji infrastrukturalnych, które będą informować o zakresie projektu,
- publikacje w lokalnej prasie.

Pierwsze warsztaty – spotkanie konsultacyjne odbyło się z sołtysami, radnymi, mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, pracownikami Urzędu Gminy i jednostek podległych Gminy Gostycyn 23.05.2016r. Prowadzone było przez ekspertów zewnętrznych w celu zapoznania z problematyką rewitalizacji i pozyskania opinii, stanowisk i pomysłów dotyczących problemów na terenie Gminy. Drugie spotkanie miało miejsce dnia 20.06.2016 i prowadzone było przez zespół ds. opracowania programu rewitalizacji z udziałem wójta i przedstawicieli samorządu – przedstawienie wstępnej koncepcji PR (prezentacja, dyskusja dot. obszarów zdegradowanych, rewitalizowanych i przedsięwzięć rewitalizacyjnych). W ramach spotkań przeprowadzone zostały również spacer studyjne w dniach 22-24.06.2016r.

Przeprowadzona na terenie rewitalizowanych sołectw ankietyzacja, polegała na poznaniu potrzeb rewitalizacyjnych pod kątem wszystkich stref (społ., gosp., środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej).

Zawarte w ankiecie pytania dotyczyły:

- Opisu stanu i wyglądu obszaru rewitalizacji po rewitalizacji? Jakie zmiany powinno się w nim dokonać, aby mieszkańcom żyło się lepiej.
- Wskazanie projektów rewitalizacyjnych w każdej ze sfer, które powinny zostać podjęte aby zwalczyć istniejące na obszarze rewitalizacji problemy.

Informacje na temat postępów i organizacji spotkań w ramach Programu Rewitalizacji były umieszczane na stronie Gminy Gostycyn oraz w lokalnej prasie (2 ogłoszenia maj-czerwiec).

Ponadto, w ramach projektu stworzono Zespół do spraw opracowywania programu rewitalizacji. Został on powołany Zarządzeniem nr 130/2015 r. Wójta Gminy Gostycyn w dniu 30.12.2015 r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania programu rewitalizacji.

Poniżej przedstawiono skład zespołu i zakres jego prac:

- Koordynator zespołu - osoba odpowiedzialną za kontakt z ekspertami zewnętrznymi, weryfikująca i zatwierdzająca wszystkie częściowe zadania realizowane przez ekspertów zewnętrznych. Do jego zadań należało:
w dniach od 05.03.2016-10.03.2016r.:
 -organizacja spotkania ekspertów z Wójtem oraz zespołem ds. opracowania programu rewitalizacji –
w dniach 05.03.2016r. – 30.03.2016r.:
 -prace przygotowawcze-opracowanie druku ankiety,
 - rozesłanie (e-mailowo, papierowo) dla Gminy i instytucji (GOPS, GOK., PUH Kamionka, Zespół Szkół z Gostycynie, Publiczne przedszkole, PUP, Policja, GKRPA)
 - zbieranie wypełnionych ankiet
w dniach od 05.03.2016- 17.11.2016r.:
 - nadzór, podsumowanie i rozliczenie wniosku w okresie
- Pierwszy członek zespołu był odpowiedzialny za przygotowanie treści ogłoszeń (maj-czerwiec), oraz treści ulotek dla mieszkańców (kwiecień - maj) i ich wydruk w ilości 400 szt., wypełnianie ankiet dla gminy w dniach od 05.03.2016-10.03.2016r.
- Drugi członek zespołu był odpowiedzialny za: rozpropagowanie ogłoszeń 08.05.2016-28.06.2016r. (tablice ogłoszeniowe, sołtysi, strona www., lokalna prasa) i ulotek wśród mieszkańców (maj), przygotowanie obwieszczenia i wyłożenie do wglądu publicznego PR (lipiec-sierpień).

Do zadań wspólnych zespołu należało: m.in. przeprowadzenie konsultacji społecznych w dniu 23.05.2016r., przygotowanie 400 szt. ankiet, materiałów szkoleniowych, niezbędnej dokumentacji na konsultacje społeczne- pierwsze warsztaty (maj) , zamieszczenie ankiet na stronie internetowej w dniu 14.06.2016r. rozpropagowanie 400 szt. ankiet w postaci papierowej w dniach 08.05.2016-28.06.2016r. zebranie ankiet w postaci papierowej

i elektronicznej do 28.06.2016r., przeprowadzenie 3 spacerów studyjnych w terenie w dniach 22.06.-24.06.2016r. (22.06. – w m. Kamienica, 23.06. w m. Piła, 24.06. w m. Pruszcz) w godz. 10-12.

Przeprowadzone formy mające na celu partycypację społeczną, w połączeniu z formami informacji i promocji, miały na celu pobudzenie i aktywizację społeczności w udziale i tworzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gostycyn.

W systemie organizacyjnym przygotowania, wdrażania i monitoringu PR należy uwzględnić także udział organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli przedsiębiorców i samych mieszkańców terenów rewitalizowanych. Efektywne włączenie przedstawicieli mieszkańców w system zarządzania PR będzie miało szczególną rolę aktywizującą społeczność lokalną oraz budowanie tożsamości z miejscem zamieszkania. Mieszkańcy, przedsiębiorcy oraz organizacje pozarządowe na bieżąco będą mogli zgłaszać swoje problemy oraz propozycje do ujęcia w Programie Rewitalizacji w następujący sposób:

- za pośrednictwem samodzielnych stanowisk wydzielonych w strukturze Urzędu Gminy bezpośrednio zaangażowanych w proces rewitalizacji;
- za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (w szczególności osoby będące podopiecznymi GOPS) – GOPS zgłaszane potrzeby i propozycje przekazuje Wójtowi oraz Radzie Gminy przede wszystkim w ramach sporządzanych raportów;
- bezpośrednio do Wójta Gminy Gostycyn w ramach indywidualnych spotkań w Urzędzie Gminy oraz na spotkaniach z mieszkańcami organizowanymi w poszczególnych sołectwach;
- za pośrednictwem Radnych i Sołtysów, którzy są bezpośrednimi przedstawicielami mieszkańców Gminy Gostycyn, w tym również mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Dla efektywnej realizacji celów GPR, niniejszy dokument został oparty m.in. na systemie wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Gmina Gostycyn planuje pozyskiwać wsparcie na inwestycje, wykorzystując możliwość otrzymania dofinansowania na określone projekty. W wyniku tego, zobowiązuje się przestrzegać wyznaczonych zasad i procedur wspólnotowych.

14. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu Programu

Monitorowanie jest to proces polegający na systematycznym zbieraniu, analizowaniu, raportowaniu ilościowych i jakościowych danych, opisujących postępy i efekty realizowanych

zadań, określonych w Programie. Sprawny system monitoringu jest niezbędny dla oceny skuteczności i prawidłowości przeprowadzanych działań.

W zależności od charakteru dostępnych danych przeprowadzone mogą być dwa rodzaje monitoringu:

- monitoring rzeczowy – dostarczy informacji na temat efektów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych na podstawie wskaźników produktu i rezultatu;
- monitoring finansowy – dostarczy informacji na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, które będą podstawą do oceny efektywności i racjonalności wydatkowania potencjalnych środków.

Monitoring odbywać się będzie przy współpracy Zespołu ds. opracowania programu rewitalizacji wraz z pozostałymi podmiotami, którzy będą uczestniczyć w działaniach związanych z realizacją założeń *Programu*.

Do zadań Zespołu ds. opracowania *Gminnego Programu Rewitalizacji* będzie należało:

1. przyjęcie formy wyłonienia ekspertów zewnętrznych dla realizacji przedmiotowego zamierzenia celem podpisania umowy,
2. przygotowanie spotkania organizacyjnego ekspertów z Wójtem oraz zespołem ds. opracowania programu rewitalizacji,
3. przygotowanie, opracowanie, rozesłanie i zbieranie ankiet dla gminy oraz instytucji (GOPS, GOK, PUH „Kamionka” Sp. z o.o., Zespół Szkół, publiczne przedszkole, PUP, Policja, GKRPA),
4. wypełnienie ankiet w imieniu gminy,
5. przygotowanie ogłoszeń i ulotek dla mieszkańców,
6. rozpropagowanie ogłoszeń (tablice ogłoszeniowe, sołtysi, strona internetowa) i ulotek wśród mieszkańców,
7. przeprowadzenie konsultacji społecznych,
 - przygotowanie ankiet, materiałów szkoleniowych, sali, cateringu oraz niezbędnej dokumentacji na konsultacje społeczne - pierwsze warsztaty,
 - przeprowadzenie wspólnie z ekspertami zewnętrznymi pierwszych warsztatów z sołtysami, radnymi, mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, pracownikami Urzędu Gminy i jednostek podległych Gminy Gostycyn - zapoznanie z problematyką rewitalizacji

i pozyskanie opinii, stanowisk i pomysłów dotyczących problemów na terenie Gminy, obszarów zdegradowanych, przedsięwzięć rewitalizacyjnych

- zamieszczenie ankiet na stronie internetowej,
 - rozpropagowanie ankiet w postaci papierowej,
 - przygotowanie ogłoszeń, materiałów szkoleniowych, sali, cateringu oraz niezbędnej dokumentacji na konsultacje społeczne - drugie warsztaty,
 - przeprowadzenie wspólnie z ekspertami zewnętrznymi drugich warsztatów z mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, pracownikami Urzędu Gminy i jednostek podległych gminy – przedstawienie wstępnej koncepcji GPR (prezentacja, dyskusja dot. obszarów zdegradowanych, rewitalizowanych i przedsięwzięć rewitalizacyjnych),
 - przeprowadzenie spacerów studyjnych w terenie,
 - zebranie ankiet w postaci papierowej i elektronicznej,
8. podsumowanie ankiet, sporządzenie wspólnie z ekspertami zewnętrznymi diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych, skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych pod kątem wszystkich stref (społ., gosp., środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej), ustalenie zasięgu obszarów rewitalizacji, określenie celów i kierunków działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk, listę, ramy czasowe i środki finansowe dla przedsięwzięć rewitalizacyjnych, analizę i wstępne przygotowanie programu,
9. przygotowanie obwieszczenia i wyłożenie do wglądu publicznego GPR,
10. przygotowanie projektu uchwały o przyjęciu *Gminnego Programu Rewitalizacji*.

Zgodnie z *Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020*, raport dotyczący oceny skuteczności działań wynikający z przeprowadzonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych sporządzany powinien być co najmniej raz na 2 lata i przekazywany IŻ RPO. Sugerowane jest jednak jego coroczne sporządzanie, w celu pełnej kontroli nad wykonalnością projektów realizowanych w ramach GPR.

Zakres przedmiotowych raportów powinien obejmować następujące informacje, dotyczące:

- postępów finansowych, źródeł finansowanych zadań,
- postępów rzeczowych, zgodności z przyjętym harmonogramem,

- przebiegu wdrażania poszczególnych projektów,
- sposobu komunikacji ze wspólnotą lokalną w zakresie wdrażania GPR.

Ponadto mieszkańcy, przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe będą mogli brać czynny udział w przygotowaniu, wdrażaniu i monitoringu PR w ramach sporządzanej przez Wójta Gminy co najmniej raz na 2 lata oceny aktualności i stopnia realizacji Programu Rewitalizacji. Sporządzona ocena będzie ogłoszona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Podanie oceny stopnia realizacji Programu do publicznej wiadomości umożliwi mieszkańcom zapoznanie się z nią i zgłoszenie ewentualnych uwag. W ramach niniejszej procedury mieszkańcy obszarów rewitalizacji będą mogli również proponować nowe zadania do ujęcia w PR, co będzie miało znaczący wpływ na przebieg rewitalizacji w kolejnych latach. Zgłoszone wnioski zostaną uwzględnione podczas aktualizacji PR.

Istotnym elementem jest aktualizacja dokumentu, w przypadku wystąpienia podczas jego realizacji zmian zachodzących w obszarze rewitalizacji lub na terenie pozostającym z nim w zależności i wywierającym na niego wpływ. W przypadku takiej sytuacji istnieje konieczność dokonania odpowiednich zmian i uchwalenie aktualizacji dokumentu.

Ponadto mieszkańcy, przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe będą mogli brać czynny udział w przygotowaniu, wdrażaniu i monitoringu PR w ramach sporządzanej przez Wójta Gminy co najmniej raz na 2 lata oceny aktualności i stopnia realizacji Programu Rewitalizacji. Sporządzona ocena będzie ogłoszona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Podanie oceny stopnia realizacji Programu do publicznej wiadomości umożliwi mieszkańcom zapoznanie się z nią i zgłoszenie ewentualnych uwag. W ramach niniejszej procedury mieszkańcy obszarów rewitalizacji będą mogli również proponować nowe zadania do ujęcia w PR, co będzie miało znaczący wpływ na przebieg rewitalizacji w kolejnych latach. Zgłoszone wnioski zostaną uwzględnione podczas aktualizacji PR.

Reasumując, efektywne wdrażanie założeń *Gminnego Programu Rewitalizacji* wymaga stałego monitorowania efektów rzeczowych i finansowych poszczególnych projektów. W celu uwidocznienia zmian zachodzących w obszarze prowadzonych działań rewitalizacyjnych, niezbędne jest porównywanie wskaźników wg stanu na początku okresu z tymi samymi wskaźnikami osiąganymi w późniejszych etapach realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji*.

15. Spis tabel

Tabela 1. Obszary działań strategii.....	14
Tabela 2. Liczba ludności na terenie Gminy Gostycyn, powiatu tucholskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2010-2015.	17
Tabela 3. Ludność Gminy Gostycyn, powiatu tucholskiego, województwa kujawsko-pomorskiego w podziale na grupy społeczno-ekonomiczne w latach 2010-2015.....	17
Tabela 4. Udział liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców sołectw Gminy –wskaźnik WS1	22
Tabela 5. Udział liczby osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie poszczególnych sołectw Gminy Gostycyn-wskaźnik WS2	23
Tabela 6. Wskaźnik przestępstw kryminalnych popełnionych na danym obszarze na 1000 mieszkańców-wskaźnik WS3.....	23
Tabela 7. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze-wskaźnik WS4	24
Tabela 8. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze-wskaźnik WG	25
Tabela 9. Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru w ha-wskaźnik WPF	25
Tabela 10. Charakterystyka występowania negatywnych zjawisk na terenie Gminy Gostycyn	27
Tabela 11. Liczba ludności i powierzchnie obszarów rewitalizowanych	32
Tabela 12. Cele rewitalizacji i kierunki działań	48
Tabela 13. Wskaźniki monitorowania	49
Tabela 14. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe	51
Tabela 15. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	61
Tabela 16. Główne projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe	78
Tabela 17. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne - harmonogram i szacunkowe ramy finansowe	82

16. Spis rysunków

Rysunek 1. Priorytety i cele strategiczne województwa kujawsko - pomorskiego	10
Rysunek 2. Schemat celów i przedsięwzięć w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023	13
Rysunek 3. Obszar zdegradowany na terenie Gminy Gostycyn	29
Rysunek 4. Schemat wyboru obszaru rewitalizacji	30
Rysunek 5. Obszar rewitalizowany na terenie Gminy Gostycyn	33

17. Spis wykresów

Wykres 1. Przyrost naturalny w Gminie Gostycyn, powiecie tucholskim i województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2015	18
Wykres 2. Udział % ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem sołectwa Piła w 2015 roku.....	34
Wykres 3. Liczba korzystających z pomocy społecznej na terenie sołectwa Piła w 2015 r. .	35
Wykres 4. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze sołectwa Piła	36
Wykres 5. Udział % ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem na obszarze sołectwa Pruszcz w 2015 roku	39

Wykres 6. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze sołectwa Pruszczyk	40
Wykres 7. Udział % ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem na obszarze sołectwa Kamienica w 2015 roku	42
Wykres 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej wg powodów	42
Wykres 9. Udział liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym na terenie sołectwa Kamienica.....	44